

تبیین کارکرد سیاسی جنگ نرم دشمن در دانشگاه‌ها و ارائهٔ راهبرد مقابله‌ای

رضا خدایی^۱

اصغر زارعی^۲

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۴/۰۱/۱۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۳/۱۱/۱۷

چکیده

پیروزی انقلاب اسلامی موجب شد تا بسیاری از معادلات منطقه‌ای نظام سلطه چهار چالش شود، بنابراین برای مقابله با اقلاب اسلامی و پیشگیری از تسری و صدور آن به سایر ملل، براندازی نظام جمهوری اسلامی ایران را با به کارگیری راهبرد جنگ سخت در کنار جنگ نیمه‌سخت و نرم در دستور کار خود قرار داد، اما ناکامی دشمن در جنگ سخت و نیمه سخت آنان را وادار کرد تا نقطه‌تمركز خود را بر جنگ نرم قرار دهن؛ که در همین راستا به منظور مقابله با جمهوری اسلامی، در کنار سایر روش‌ها، راهبرد جنگ نرم برای تغییر نظام سیاسی در سرلوحة اقدامات سیاست خارجی دشمن قرار گرفت. با توجه به ویژگی‌ها، شرایط و ظرفیتهای موجود در دانشگاه‌ها، دشمنان نظام جمهوری اسلامی، یکی از حوزه‌های مهم جنگ نرم را هرگز دانشگاهی مورده‌هدف قراردادند. لذا تعیین ابعاد، مولفه‌ها و شاخص‌های جنگ نرم دشمن در دانشگاه‌ها در دو وضعیت فعلی وافق‌آینده در دستور کار این پژوهش قرار گرفته و با هدف شناخت کارکرد سیاسی جنگ نرم دشمن در دانشگاه‌ها و ارائه راهبرد مقابله‌ای با آن، با استفاده از روش تحقیق آمیخته (كمی و كيفي)، گذشته نگر و آينده گرا و از نوع كاريدي و توسعه اي تهيه شده است. كه از طريقي پرسشنامه محقق ساخته و پس از تأييد گوييه ها از سوي جامعه نخبگي و تجزيه و تحليل آماري توصيفي و سنجش اين يافته ها از طريقي نرم افزار SPSS به صورت كمي و كيفي، و به روش دلفي و طوفان مغزي، راهبرد هايكلی مقابله با جنگ نرم دشمن در دانشگاه، استخراج وارائه‌گردد. و سرانجام راهبردها با نظر جامعه نخبگي، اولويت بندی شده است. همچنين تعداد ۱۰ شاخص در رابطه با مولفه‌های بحران زا، احصاء و درپایان، ۶ راهبرد مرتبط با آنها ارائه گردیده است.

واژه‌های کلیدی: جنگ نرم، دشمن، دانشگاه، کارکرد، راهبرد

۱-نویسنده مسئول و دانشجوی دوره دهم دکتری امنیت ملی(گرایش امنیت داخلی)

۲-استادیار دانشکده امام محمد باقر(علیه السلام)

مقدمه و بیان مسئله

جنگ نرم یکی از انواع جنگ جدید است که بعد از پایان جنگ سرد به طور جدی از سوی دشمنان انقلاب اسلامی در شرایط مختلف به کار گرفته شده و با پیروزی انقلاب اسلامی وايجاد چالش در منافع و معادلات منطقه ای نظام سلطنه، روش‌های مختلف سخت افزاری و نرم افزاری برای تقابل با انقلاب اسلامی به منظور جلوگیری از پیشرفت آن در دستور کار دشمن قرار گرفته است. برای تبیین کارکردهای جنگ نرم دشمن لازم است به سابقه تاریخی جنگ مراجعه شود؛ بدین معنی که پایه جنگ نرم را باید بر اساس درگیری‌های فیزیکی و جنگ سخت تحلیل و ارزیابی کرد؛ یعنی نبرد مسلحه ای که به استناد نظر برخی از نظریه‌پردازان این حوزه، جنگ را به مثابة "تحمیل اراده خود به دشمن و وادار کردن او به پراکنده شدن و کسب دائم اطلاعات از دشمن قلمداد می‌کند و در واقع، آن را برخورد دو اراده می‌داند. مائو نیز پایه هر نوع جنگ را اغفال می‌پنداشد و برتری روانی توده‌ها و بسیج تمامی توان را مسئله اصلی جنگ می‌داند" (متفسک، ۱۷: ۱۳۸۷) مطالعه رفتار دشمنان نظام جمهوری اسلامی ایران نشان می‌دهد که دشمن ابتدا با تمرکز بر روش‌های سخت افزاری براندازی نتوانست به اهداف مورد نظر خود نایل شود؛ لذا بعد نرم افزاری براندازی با استفاده از روش‌ها و ابزارهای مختلف و با تمرکز بر جنگ نرم در دستور کار قرار گرفت.

نکات مهم در این تحقیق، دانشگاه و کارکرد آن است که برای تبیین آن به برخی از فرمایشات مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در مورد دانشگاه اشاره می‌شود. یکی از کارکردهای دانشگاه، تربیت افراد صالح و عالمان و دانشمندانی است که در خدمت نظام جمهوری اسلامی ایران، دلسوز دین و کشورشان باشند. مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در این زمینه می‌فرمایند: "دانشگاه نظام جمهوری اسلامی باید کسانی را تربیت کند که تکیه این نظام به آنها باشد. یعنی این نظام از لحاظ علمی و عملی و مدیریت و گشودن گره‌های ریز و درشت بر سر راه زندگی این ملت به آنها تکیه کند". (دیدار با وزیر و مسئولان وزارت فرهنگ و آموزش عالی و رؤسای دانشگاه‌های سراسر کشور، ۱۳۶۹)

با توجه به موارد فوق، شناخت و تبیین کارکردهای جنگ نرم دشمن در دانشگاه‌های کشور و راهبردهای مقابله با آن اهمیت خاصی دارد که در این تحقیق مورد توجه قرار گرفته است.

با این توصیف تبیین کارکردهای جنگ نرم در دانشگاه‌ها، نیازمند بررسی اهداف، روش‌ها، ابزار و کارکرد جنگ نرم، و همچنین مفهوم و کارکرد دانشگاه و اجزای آن است؛ با این هدف، اولین مطلبی

که در این راستا مطرح می‌شود، این است که جنگ نرم را باید در چارچوب براندازی نرم که با استفاده از روش‌ها و ابزارهای غیرخشش در ابعاد مختلف سیاسی، فرهنگی و اقتصادی با به کارگیری راهکارهای خاص دنبال می‌شود، بررسی و تحلیل نمود که در هر کدام از ابعاد مذکور با هدف تغییر در جهت گیری‌های نظام حاکم اجرا می‌شود. لذا مسئله‌ای تحقیق این است رویکردهای جنگ نرم دشمن در دانشگاه‌ها، ابعاد، مؤلفه‌ها و شاخص‌های جنگ نرم دشمن و کارکردهای جنگ نرم دشمن در دانشگاه و راهبردهای مقابله با آنها را تبیین نماید.

اهمیت و ضرورت تحقیق

اهمیت این تحقیق از آن جهت است که آثار و تبعات جنگ نرم در جامعه طی دهه‌های اخیر در عرصه‌های مختلف سیاسی، فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و الگوهای رفتاری جامعه دانشگاهی و همچنین هشدارها و تاکید مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در سالهای اخیر برای مقابله همه جانبه با جنگ نرم دشمن و جدی گرفتن آن توسط مردم و نخبگان و مسئولان کشور، بهویژه دانشگاهیان، و همچنین نبود تحقیقی جامع پیرامون تبیین کارکردهای جنگ نرم دشمن در دانشگاه‌ها اهمیت انجام این تحقیق را ضروری می‌سازد؛ لذا با رویکرد سلیمانی و ایجادی انجام این تحقیق می‌تواند در سیاست‌گذاری‌های مربوط به مقابله با جنگ نرم در دانشگاه‌ها مؤثر باشد. از طرفی به لحاظ علمی، زمینه‌ساز توسعه دانش و ادبیات مرتبط با جنگ نرم و مفاهیم و نظریه‌ها و مدل‌های مطرح در کشور شود و ابعاد و گستره‌ی جنگ نرم در دانشگاه‌ها را شفاف‌سازی و تبیین ونگاه راهبردی و امنیتی به جنگ نرم در محیط دانشگاه‌ها را تقویت نماید تا در سلسله مراتب تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی حساسیت مسئولان امنیتی کشور را افزایش دهد. از ضرورت‌های تحقیق می‌توان به فقدان آشنایی با پیامدهای جنگ نرم در عرصه‌های مختلف سیاسی، فرهنگی، اجتماعی و الگوهای رفتاری در جامعه دانشگاهی و نداشتن راهبردهای مناسب و موثر برای مقابله با آن که می‌تواند امنیت و آینده نظام را با مشکل مواجه می‌نماید. و فقدان آشنایی با ابعاد، مؤلفه‌ها و پیامدهای جنگ نرم در دانشگاه می‌تواند شناخت بعدسیاسی جنگ نرم در دانشگاه را با مشکل مواجه سازد، اشاره نمود.

روش شناسی تحقیق

هدف اصلی این پژوهش شناخت کارکرد سیاسی جنگ نرم دشمن در دانشگاه‌های کشور و ارائه راهبردهای مقابله با آن وبا اهداف فرعی شناسایی و تعیین ابعاد جنگ نرم دشمن در دانشگاه‌شناسایی و تعیین مؤلفه‌های جنگ نرم دشمن؛شناسایی و تعیین شاخص‌های جنگ نرم دشمن؛موردبررسی قرار می‌گیرد. سؤال اصلی تحقیق کارکردهای جنگ نرم دشمن در دانشگاه‌های کشور چیست و راهبردهای مقابله با آن کدام است؟ وسؤال‌های فرعی ابعاد، مؤلفه‌ها، و شاخص‌های جنگ نرم دشمن در دانشگاه کدام‌اند؟ وراهبردهای مقابله با جنگ نرم دشمن در دانشگاه کدام‌اند؟ مورد پرسشن قرار گرفته است.

در این پژوهش کارکرد های جنگ نرم دشمن به عنوان متغیر مستقل ودانشگاه‌های کشور تحت عوان متغیر وابسته است. تحقیق حاضر فرضیه ندارد.

به لحاظ روش شناسی،تحقیق از نوع تحقیق آینده نگر است و از آنجا که هدف پژوهش یافتن پاسخ به مسئله و چالش اساسی است در زمرة تحقیقات نتیجه گرا دسته بندي می‌شود ،ازنظر هدف کاربردی و به لحاظ روش در ردیف مطالعات توصیفی-تحلیلی دسته بندي می‌شود. جامعه آماری در این پژوهش عبارت است از کلیه خبرگان و صاحب‌نظران دانشگاهی و سیاسی - امنیتی که در زمینه موضوع مورد مطالعه صاحب نظر باشند .و شامل گروه های زیر و به تعداد حدود ۲۵۰ نفر می‌باشند.

فرماندهان و مدیران ارشد صاحب نظر در حوزه جنگ نرم،استادان و اعضای هیئت علمی دانشگاه‌ها،پژوهشگران، نخبگان و افراد صاحب نظر در کشور در موضوع جنگ نرم.

حجم نمونه وشیوه نمونه گیری مورد بررسی به صورت هدفمند انتخاب شده است .حجم نمونه به صورت (در حد کفايت و قابل اشاعع) انتخاب شده و جهت انتخاب نمونه از روش نمونه‌گیری هدفمند و از فرمول زیر استفاده گردیده است .

$$n = \frac{Z_{\alpha/2}^2 pq}{d^2}$$

روش جمع آوری اطلاعات ، جمع آوری از طریق مطالعه استاد بالا دستی و مصاحبه عمیق و هدفمند، ملاحظه تحقیقات پیشین، تبیه پرسشنامه محقق ساخته انجام شده است . روش تجزیه و تحلیل اطلاعات از طریق جدول توزیع فراوانی جهت سازماندهی داده‌ها و توصیف نمره‌های خام، ضریب آلفای کرانباخ جهت بررسی پایایی درونی مقیاس‌های پرسشنامه محقق ساخته، رگرسیون جهت تعیین سهم هریک از مؤلفه‌ها و شاخص‌ها، از مدل SWOT برای تدوین راهبردها، واژمدل QSPM برای اولویت بندی راهبردها، ضریب لاشه جهت بررسی روایی مقیاس‌های پرسشنامه محقق ساخته.

الف) ادبیات و مبانی نظری جنگ نرم

۱/الف) مفهوم‌شناسی

جنگ نرم، مؤثرترین، کارآمدترین، کم‌هزینه‌ترین و در عین حال خطرناک‌ترین و پیچیده‌ترین نوع تهدید علیه امنیت ملی هر کشور به شمار می‌آید . به دلیل اینکه این نوع جنگ با عو اطف، احساسات، اندیشه، باور، ارزش‌ها و آرمان‌های ملت و نظام سیاسی مورد نظر سروکار دارد، می‌تواند با کمترین هزینه و بدون لشکرکشی و با از بین بردن مقاومت‌های فیزیکی به هدف مورد نظر خود دست یابد . بعد این جنگ و تهدید، گسترده‌تر و مخرب‌تر از جنگ سخت(نظامی) است، زیرا ایدئولوژی، فکر و آرمان ملت‌ها را هدف تهاجم خود قرار می‌دهد . جنگ نرم را برای اولین بار "کمیته خطر جاری" در سال‌های پایانی دهه ۱۹۸۰ میلادی طراحی کرد . کمیته خطر جاری، عنوان کمیته‌ای در اوچ جنگ سرد و در دهه ۱۹۷۰ میلادی بود که گروهی از سناتورهای آمریکایی، مسئولان ارشد وزارت خارجه، استادان مشهور علوم سیاسی، مؤسسه مطالعاتی "آمریکن ایتر پرایز"^۱ و گروهی از مدیران باسابقه CIA و پتاگون آن را تأسیس کردند . جنگ نرم، قدرت نرم، تهدیدنرم و واژگانی از این دست یکی دو دهه است که وارد ادبیات سیاسی و امنیتی ایران شده‌اند . دشمن با جنگ نرم می‌تواند همه حوزه‌ها را بسترهای و تهدیدات مستقیم و غیرمستقیم خود قرار دهد . مانند تحریم‌های صنعتی و تجاری که بعد اقتصادی جنگ نرم دشمن است یا عملیات روانی

^۱American Interpris

که از طریق ماهواره و اینترنت هر روز آماج‌های متنوع و متعددی را در اقصی نقاط دنیا در بر می‌گیرد از جمله ابعاد فرهنگی و روانی جنگ نرم است. گروهی جنگ نرم را استفاده طراحی شده از تبلیغات و ابزارهای مربوط به آن، برای نفوذ در مختصات فکری دشمن با توصل به شیوه‌هایی می‌دانند که موجب پیشرفت مقاصد امنیت ملی مجری می‌شود (کالینز، ۱۳۷۰: ۴۸۷) برعکس دیگر نیز، تلاش برنامه‌ریزی شده به منظور استفاده از ابزارها و روش‌های تبلیغی، رسانه‌ای، سیاسی و روان‌شناسی برای تأثیر بر حکومت‌ها، گروه‌ها و مردم کشورهای خارجی با هدف تغییر نگرش‌ها، ارزش‌ها و رفتاری‌های آنان را جنگ نرم می‌دانند. استفاده یک کشور از قدرت نرم برای دست‌کاری افکار عمومی کشور آماج و تغییر نگرش‌ها و رفتارهای سیاسی آنان را نیز جنگ نرم می‌دانند (حمزه‌پور، ۱۳۸۱: ۴۵) "رابرت هلوی"^۴ از تئوری‌سینهای جنگ نرم در کتاب "جنگ راهبردی نرم، اندیشه در بنیادها" می‌گوید: "جنگ نرم، جنگی است که طبق برنامه و طرح راهبردی بر مبنای تحلیل وضعیت مبارزه، ضعف‌ها و قوت‌های گروه‌های متنازع، خصلت، توان و نیازمندی‌های تکنیک اقدام نرم و بخصوص اصول راهبردی آن نوع مبارزه انجام می‌گیرد. "جنگ نرم، تهاجمی راهبردی، سازمان یافته و هدفمند است که طبق یک طرح و برنامه جامع و بر مبنای اصول، مبانی و خصلت‌های تکنیک اقدام نرم، طی مجموعه‌ای از مراحل منطقی و منسجم انجام می‌گیرد. جنگ نرم مجموعه‌ای از تدابیر و اقدامات از پیش تعیین شده فرهنگی، سیاسی و اجتماعی کشورها است که بر نظرات، نگرش‌ها، انگیزش و ارزش‌های مخاطبان آماج (عم از حکومت‌ها، دولت‌ها، گروه‌ها و مردم کشورهای خارجی) تأثیر می‌گذارد و در بلندمدت موجب تغییر منش، رفتار و کنش‌های فردی و اجتماعی آنان می‌گردد (صدقی، ۱۳۸۷: ۲۴) در خصوص جنگ نرم تعبیر و تعاریف بسیار است. به طوری که برخی به عنوان جنگ خودی با خودی به فرماندهی دشمن یاد می‌کنند و می‌گوید: "بدون شک مرکز اصلی فرماندهی، هدایت و کنترل برنامه‌های ضربتی و حملات مختلف دشمن در جنگ نرم خارج از مرازهای جغرافیایی هر کشوری است، به گونه‌ای که شما هر چقدر در این جبهه می‌جنگید نمی‌توانید به دشمن ضربه‌ای وارد کنید چون دشمن فقط نقش کنترل از راه

⁴ Rabert Helvi

دور را بازی می‌کند و بازی گران این جنگ نیز عده‌ای فریب خورده و ناآگاه خودی هستند که خواسته یا ناخواسته بازیچه دست دشمن شده‌اند" (عصاریان‌ژاد، ۱۳۸۸: ۱۷)

اصولاً مفهوم جنگ نرم را که از آموزه‌های نوین نظامی-امنیتی معاصر است، می‌توان متشکل از سه مؤلفه "منافع، قدرت و تهدید" ارزیابی کرد. به این معنا که در جنگ نرم تلاش می‌شود حفظ منافع و مهار تهدید تنها نه از طریق قدرت سخت افزاری بلکه با بهره‌گیری از توانمندی نرم‌افزاری تأمین شود. قدرت نرم از نظر نای، شیوه‌ای جدید از اعمال قدرت در مقایسه با شیوه‌های سنتی است که موجب می‌شود یک کشور کاری کند تا کشورهای دیگر، همان چیزی را بخواهند که او می‌خواهد. وی این امر را، قدرت اقتاع هم نامیده است. جنگ نرم توانایی به دست آوردن چیزی است که می‌خواهیم با جذب و اقتاع سایرین جهت تحقق اهداف خود احصا کیم. این نوع جنگ با جنگ سخت متفاوت است، چرا که جذب، بسیار ارزان‌تر و کاراتر از اجبار است(نای، ۱۳۸۳: ۹)

۲(الف) تاریخچه جنگ نرم:

جنگ سرد زمینه ساز جنگ نرم است به طوری که جنگ سرد به دوران تاریخی اطلاق می‌شود که از اواسط دهه ۱۹۴۰ میلادی، با پایان جنگ دوم جهانی آغاز شد و تا سال ۱۹۹۱ و فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، یعنی حدود ۴۵ سال ادامه یافت. شاخص این دوران، رقابت و نبرد آشکار و پنهان سیاسی، اقتصادی، تسلیحاتی، اطلاعاتی و فرهنگی بلوک غرب، به رهبری ایالات متحده آمریکا و بلوک شرق، به رهبری اتحاد جماهیر شوروی بود. این نبرد در تمامی دوران طولانی فوق سایه سنگین و سیاه خود را بر فضای بین المللی گسترد و سرنوشت بشریت را رقم می‌زند. پس از جنگ جهانی دوم، دولت ترورمن در واکنش به تهدید شوروی نسبت به ایران، ترکیه، یونان، برلین غربی و دیگر مناطق دنیا سیاست تهدید نفوذ را اتخاذ می‌کند و تا دهه ۸۰ به عنوان دکترین اصلی ایالات متحده آمریکا باقی می‌ماند. در این دوران نخبگان، روشنفکران کشورها نیز به دو جریان فکری کمونیست و ضدکمونیست تقسیم می‌شوند. سرویس‌های جاسوسی و اطلاعاتی دو برقدرت شرق و غرب در این فضای قطب بندی شده فعال بودند. در سال‌های اخیر، با فروپاشی اتحاد شوروی و پایان یافتن جنگ سرد، توجه به نقش سرویس‌های اطلاعاتی، بهویژه آژانس مرکزی اطلاعات آمریکا -سیا-، در حوزه‌های روشن فکری افزایش چشم گیر یافته است. خانم

ساندرس در کتاب «جنگ سرد فرهنگی، سیا و جهان هنر و ادب» «به افشاگری در مورد نقش سیا در هدایت امور فرهنگی و هنری در بسیاری از کشورها در دوران جنگ سرد می‌پردازد. ایشان در مقدمه کتاب می‌نویسد سازمان سیا بر این عقیده بود که برای جنگ با کمونیست‌ها کسی بهتر از کمونیست‌های پیشین نیست. آنان همچنین معتقد بودند که نابود کردن اسطوره‌های کمونیست، تنها از طریق بسیج آنسته از افرادی از جناح چپ که در مبارزات فرقه‌ای غیر کمونیست بوده‌اند، قابل دست یابی است (ساندرس، ۱۳۸۲: ۱۰۵). خانم ساندرس همچنین گروهی از سرشناس‌ترین روشن فکران جهان غرب را به عنوان "شواليه‌های جنگ سرد فرهنگی" نام برده است. در فهرست این جنگجویان فرهنگی نام‌های بزرگی مثل: (سرکارل پوپر، توماس کوهن، آرتور شلزینگر پسر، رابت کانکوئست) و غیره دیده می‌شوند. اینان اندیشمندانی بودند که در دوران جنگ سرد، روشن فکران مخالف کمونیسم را در سراسر جهان تغذیه فکری می‌کردند (همان، ۵۰۹) از مهم‌ترین مصادیق جنگ نرم که با رویکرد براندازی نرم حکومت‌ها در سال‌های اخیر دنبال می‌شود پدیده "انقلاب‌های رنگی یا مخلملی" است. واژه انقلاب در این نوع پدیده مصادره شده است و در حقیقت نوعی کودتا به شمار می‌رود و اطلاق واژه کودتای رنگی و مخلملی به آن دقیق‌تر به نظر می‌رسد. در برخی از مستندات علوم سیاسی این شیوه منازعه را کودتای فرامدرن نیز نامیده‌اند. اولین تجربه این کودتاهای رنگین و مخلملی در دوران پس از جنگ سرد، در یک دوره زمانی شش هفتاهی یعنی از ۱۷ نوامبر تا ۲۹ دسامبر ۱۹۸۹ در کشور چک واسلواکی به ثمر نشست. حلقه دوم آن در صربستان ۱۹۹۷ و به وسیله جنبش دانشجویی اتپوریه معنای مقاومت تکمیل شد و سپس در سال ۲۰۰۳، حلقة سوم آن در گرجستان با حرکت دانشجویی "کمارا" به معنای بس است تدارک دیده شد. در اوکراین نیز گروهی از جوانان و دانشجویان آموزش دیده حرکتی به نام "پورا" به معنای لحظه موعودرا در سال ۲۰۰۴ طراحی و به مرحله اجرا گذاشتند که عنوانی همچون انقلاب نارنجی، سرخ و شاه بلوطی لقب گرفت.

۳/الف) دکترین جنگ نرم

در دکترین جنگ نرم، به جای تصرف نظامی سرزمین دشمن و حکومت مستقیم بر آن، یا تصرف سیاسی و حکومت غیرمستقیم، از طریق گماردن یک دولت دست‌نشانده در آن، افکار مردم آن

کشور را تسخیر می‌کند. به گونه‌ای که خود آنان، خواسته‌های دشمن‌شان را محقق سازند. این راه بسیار ساده و در عین حال دشوار است؛ تصرف قلب‌ها و سیادت بر ذهن‌ها. در دکترین جنگ نرم، قاعده این است که قلب و مغز افراد تصرف شود، آنگاه آن کسانی که قلب و ذهن‌شان تسخیر شد، ناخودآگاه در راستای اهداف دشمن عمل می‌کنند. تصرف قلب افراد با ارضاء انعام می‌شود، سیادت بر ذهن‌ها هم با اقنان صورت می‌گیرد. رضایت افراد از چیزی، موجب زمینه‌سازی تصرف قلب آنان می‌شود. همچنین اگر آن افراد نسبت به مسئله‌ای قانع شدند، زمینه برای سیادت بر مغز آنان فراهم شده است. روش ارضاء برای تصرف قلب، مقولهٔ حب و بغض است؛ قلبی که مملو از بغض نسبت به چیزی یا کسی باشد، امکان تصرف ندارد؛ اما اگر آکنده از حب نسبت به آن چیز یا آن شخص بود، توسط آن تصرف شده است، روش اقنان برای سیادت بر مغزها نیز مقولهٔ شک و یقین است. در واقع اگر ذهن کسی نسبت به مسئله‌ای شک داشت تا این شک تبدیل به یقین نشود، ذهن آن شخص قانع نخواهد شد. در جنگ نرم دشمنان از طریق برتری رسانه‌ای خود با روش مدیریت حب و بغض و همچنین مدیریت شک و یقین در توده‌های انسانی، آنها را تسخیر نموده و در مسیر اهداف خود به حرکت و عمل وا می‌دارند. کیفیت این تسخیر در حدی است که فرد تصرف شده، نسبت به دشمنی که او را تسخیر نموده، هیچ کینه و نفرتی ندارد و بر عکس، نسبت به او علاقه‌مند است.

۴/الف) ویژگی‌های جنگ نرم:

شباهت اندکی بین ویژگی‌های جنگ سخت و نرم وجود دارد. جنگ نرم فاقد خصوصیات و مشخصات بارز جنگ سخت است. آثار فیزیکی آن مدت‌ها مخفی مانده و ناگهان مشاهده و مشخص می‌شود. این جنگ می‌تواند خطرات اصلی را نسبت به حریف پنهان کند و تهدیدات را کوچکتر و کم اهمیت‌تر از آنچه هستند نشان دهد. همچنین می‌تواند دشمنانی تولید کند که یا وجود ندارند و یا کم اهمیت است. با اقدامات جنگ نرم بخش زیادی از سرمایه‌ها و توان ملی صرف پیروزی و یا کسب برتری در این جنگ می‌شود.

در توصیف و تشریح ویژگی‌های جنگ نرم گاهی کارشناسان این مفهوم را با سایر مفاهیم مرتبط با

آن نظیر تهدیدنرم و قدرت نرم یکسان پنداشته‌اند یکی از آن موارد عبارت است از: "قدرت نرم توانایی به دست آوردن نتایج مطلوب است به دلیل اینکه دیگران همان چیزی را بخواهند که شما می‌خواهید. قدرت نرم دیگران را به پیروی از هنجارها و نهادهای موردنظر یا موافقت با آن‌ها قانع می‌کند. قدرت نرم می‌تواند به توانایی ارائه دستور کار از رهگذار هنجارها و نهادهایی استوار باشد که برتری‌ها را شکل می‌دهد. این قدرت به طور گسترده‌ای بر قدرت اقناع اطلاعات آزاد متکی است که عاملی در صدد انتقال آن است، این قدرت با استفاده از ارتباطات، اطلاعات، انفورماتیک، ماهواره، ابر رسانه‌های خبری، امواج رادیویی مشخص و تلویزیونی به تبلیغات در جهت متقاعد کردن رقیب یا دشمن می‌کوشد." (میرانی، ۱۳۸۸: ۱۷۹)

به طور کلی ویژگی‌های جنگ نرم را می‌توان به شرح ذیل احصاء نمود: جنگ نرم در پی تغییر قالب‌های ماهوی جامعه و ساختار سیاسی است.

- جنگ نرم جنگی جامعه محور، آرام، تدریجی و زیر سطحی است.
- جنگ نرم نماد ساز و جنگی امنیتی است. پایدار و با دوام، هیجان ساز و جنگ نرم جنگی سیاسی است.
- جنگ نرم دارای منشاء خارجی و جنگ چند وجهی است. (میرانی، ۱۳۸۸: ۳۲)

۵/الف) اهداف جنگ نرم:

مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در خصوص اهداف جنگ نرم دشمنان می‌فرمایند" نیز این‌ها آنچه مهم بوده، کسب قدرت سیاسی است که بتوانند در کشورها و دولت‌های اروپایی و غیره نفوذ کنند و قدرت سیاسی را در دست بگیرند و پول کسب کنند و این کمپانی‌ها، سرمایه‌های عظیم، کارتل‌ها و تراست‌ها را به وجود آورند، هدف این بوده است؛ آن وقت اگر اقتضا می‌کرده است که اخلاق جنسی ملت‌ها را خراب کنند این کار را به راحتی می‌کردند، مصرف گرایی را در بین آن‌ها ترویج کنند، این کار را می‌کردند بی‌اعتنایی به هویت‌های ملی و مبانی فرهنگی را در آن‌ها ترویج کنند، این کار را می‌کردند این‌ها، اهداف کلان آن‌ها بوده است که تصویر می‌کردند. آن وقت همیشه لشکری هم از امکانات فرهنگی و رسانه‌ای و روزنامه‌های فراوان و مسائل گوناگون تبلیغات در پشت این‌ها بوده است".

۶/الف) نظریه‌های جنگ نرم:

"پس از جنگ سرد در غرب دونظریه عمده مطرح شد" نیکی خوش‌بینانه و دیگری هشداردهنده .

نظریه نخست پیروزی غرب در جنگ سرد است که توسط "يوشیرو فوكوياما" مطرح شد. وي معتقد است: دوران پایان تاریخ "و ختم تضادهای فکری و برتری اندیشه لیبرال دمکراسی در سراسر کره زمین فرا رسیده است. نظریه دوم روزهای شادمانی غرب را زودگذر می بیند و درباره خطر دشمنی موهوم در قالب رویارویی و برخورد دو تمدن اسلام و غرب هشدار می دهد که آن را "ساموئل هانتینگتون" استاد علوم سیاسی دانشگاه هاروارد مطرح و با نظریه "جين شارپ" تکمیل و عملیاتی می شود(امیری، ۱۳۸۷: ۳۷).

این دو نظریه در کنار نظریه موسوم به "اندلسی" رهیافت هایی هستند که پایه های تئوریک جنگ نرم غرب به ویژه آمریکا بر آنها بنا نهاده شده است. که خلاصه ای از آن به شرح زیر مطرح می شود:

۱-۶/(الف) نظریه هانتینگتون:

آمریکایی ها در تهاجم به خاورمیانه مهم ترین هدف آشکار خود را «دمکراسی سازی «اعلام کرده بودند. این اندیشه پس از فروپاشی شوروی قوت بیشتری پیدا کرد و به مثابه گفتمان اصلی کارشناسان و صاحب نظران آمریکا محسوب شد. افرادی مانند: "ريچارد نیکسون، زیگنون برژینسکی، ساموئل هانتینگتون، فوكوياما" و برخی از دولت مردان این کشور، دمکرات کردن غرب آسیا را مهم ترین راه حل مهار اسلام گرایی و حتی امنیت برای رژیم صهیونیستی پیشنهاد دادند. "هانتینگتون" در تقسیم بندهای خود، نظام های سیاسی را به نظام های سیاسی لیبرال دمکراتیک و غيرلیبرال اقتدارگرا تقسیم می کند. او لازمه تغییر شکل حکومت های غیر لیبرال را وجود یک گروه قادر ترند "هواخواه لیبرالیسم" در درون نظام برای به نتیجه رساندن پروژه دمکراسی سازی می داند. وي تأکید می کند که غرب باید به صورت هماهنگ از عرصه دمکراسی در جوامع اسلامی حمایت کند. "ريچارد هاس" رئیس شورای روابط خارجی آمریکا نوشت "هانتینگتون" چند سال قبل نظریه برخورد تمدن ها را مطرح کرده است. طبق این نظریه ماهیت جنگ ها در حال تحول است. جنگ فرهنگی و تمدنی جایگزین جنگ نظامی شده است. با طبقه بندی هشت فرهنگ و تمدن در جهان، معارضه فرهنگی - تمدنی را بین دو فرهنگ و تمدن غرب و اسلام می داند و به طور مشخص جمهوری اسلامی را نماد متحرک تمدن اسلامی معرفی می کند. به عقیده او در جمهوری اسلامی دین و سیاست تلفیق شده است. از این جهت غرب را با خطر توسعه اصول گرایی اسلام مواجه کرده است که برخورد نظامی با چنین نظامی برای غرب مطلوبیت ندارد. بنابراین باید

نیروهای به اصطلاح دمکراتیک و هواخواه غرب برای زیر سؤال بردن مشروعيت آن وارد عمل شوند. او جمهوری اسلامی ایران را به مثابه حکومتی غیر لیبرال و اقتدارگرا معرفی می‌کند و دستورالعملی را خطاب به هواخواهان لیبرالیسم در ایران برای هدف براندازی ارائه می‌دهد (واعظی، ۱۳۷۶: ۱۳۱).

۲-۶/الف) نظریه جین شارپ :

"جین شارپ" پژوهشگر و استاد علوم سیاسی دانشگاه "ماساچوست"، رهیافت مبارزه بدون خشونت را به مثابه یک سلاح سیاسی مطرح می‌کند. او ابتدا به ناتو و سپس به سازمان سیا در آموزش رهبران کودتاها نرم ۱۵ سال گذشته کمک کرد. "جین شارپ" از دهه ۵۰، تئوری‌های نافرمانی مدنی را مطالعه کرده بود. از نظر او این تئوری‌ها، فرمانبری و نافرمانی موضوعات مذهبی و اخلاقی محسوب می‌شوند نه موضوعات سیاسی (شیرازی، ۱۳۷۶: ۱۱۵). "شارپ" که از طرفداران آموزه عدم خشونت گاندی است، در کتاب خود با عنوان: "نظام روشنمند برای رهایی"، ۱۹۸۱ روش را برای اقدامات دور از خشونت بر می‌شمارد. وی می‌گوید: "سالیان سال، یکی از مهم‌ترین نگرانی‌های من این بوده است که مردم چگونه می‌توانند جلوی به وجود آمدن دیکتاتوری را بگیرند یا دیکتاتوری‌های موجود را از میان بر دارند... من تلاش نموده‌ام با دقت به کاراترین روش‌ها برای شکست دادن دیکتاتورها بیندیشم. روش‌هایی که تا حد امکان کمترین رنج را به افراد وارد کند و تا حد ممکن باعث از میان رفتن جان انسان‌ها نشود. در این تلاش به سال‌ها مطالعه‌ام در باره دیکتاتوری‌ها، نهضت‌های مقاومت، انقلاب‌ها، افکارسیاسی، سیستم‌های حکومتی و به خصوص مبارزات واقع‌بینانه بی خشونت توجه نموده‌ام." (پورسعید، ۱۳۸۹: ۱۲۷)

دیدگاه اصلی شارپ این است که قدرت یکدست نیست. یعنی قدرت برگرفته از ویژگی‌های ذاتی صاحبانش نیست. برای شارپ، قدرت سیاسی برگرفته از فرمانبران دولت است. اعتقاد بنیادین او این است که هر ساختار قدرتی مبنی است بر فرمانبری اطاعت کنندگان از دستورات حاکم یا حاکمان است. لذا اگر اطاعت کنندگان فرمان نبرند، رهبران قدرتی نخواهند داشت. دولت آمریکا در دهه نخست قرن بیست و یکم، برای ایجاد تغییر در کشورهای هدف، از دو گزینه راهبردی متفاوت استفاده کرد. گزینه اول؛ راهبرد مبنی بر تهاجم گسترده، سنگین و سریع نظامی و گزینه دوم؛ استفاده از راهبرد جایگزین سازی عناصر حکومتی با استفاده از قدرت نرم یا همان رهیافت

"جین شارپی" که بدون توسل به زور و اقدامات خشونت آمیز بود (شارپ، ۱۳۸۸: ۵۷)

۶-۲/الف) نظریه اندلس:

الگوی اندلس یکی از الگوهای براندازی نرم است که از طریق تضعیف و جایگزینی باورها و ارزش‌ها و اشاعهٔ فساد اقتصادی، اخلاقی و رفتاری و همچنین ایجاد اختلاف و تفرقه، موجبات تحقق پروژهٔ ناکارآمدسازی و فروپاشی نظام سیاسی را فراهم می‌نماید. (سراج، ۱۳۸۸: ۴) الگوی اندلسی جنگ نرم بر قطعه‌ای از تجربهٔ تاریخی مسلمین در اروپا پایه‌گذاری شده است. در این مقطع تاریخی که زمان آن به اواخر قرن اول هجری بر می‌گردد، مسلمانان تحت تأثیر انگیزه‌های دینی و شور مذهبی، با سرعتی کم نظیر بر سراسر اندلس و حتی اعماق فرانسه مسلط شدند، اما به مرور با بروز اختلافات میان گروه‌های مختلف مسلمان برای کسب قدرت، دنیازدگی، فساد اخلاقی و رفاه‌طلبی، بسیاری از مسلمانان به ویژه در سران و بزرگان آن‌ها، زمینهٔ آسیب‌پذیری و انحطاط فراهم شد. دشمن با بهره‌گیری از ضعف‌های درون جامعهٔ اسلامی به تدریج قدرت یافت و ابتدا با به راه‌اندازی جنگ نرم و کمک به گسترش فساد و فحشاً، موفق به تضعیف اقتدار و ناکارآمدسازی حاکمیت آنان شد. سپس با جنگ سخت، قدرت و حکومت مسلمانان، بلکه حتی حضور آنان در اندلس را درهم پیچید. (رجبی دوانی، ۱۳۸۸: ۱۱۱)

غرب در زمینهٔ جنگ سخت تجربهٔ چندان موفقی در جهان اسلام ندارد، اما تجربهٔ اندلس و یا جنگ نرم غرب مسیحی علیه اندلس اسلامی تجربهٔ تاریخی و موفق غرب علیه جهان اسلام است. سرزمینی که تقریباً در طول هفت قرن، شاهکارهای علمی، فرهنگی و هنری فراوانی پدید آورده بود با تغییر ذهنیت مردم و ایجاد شبه در باورها و ارزش‌های آنان، به طور کامل در تسخیر غرب درآمد و همهٔ سوابق درخشنان، تمدن و فرهنگ فروزان، به تاریخ پیوست. بسیاری از تحلیل‌گران تاریخ اندلس، از جمله سید محمد طنطاوی اذعان کرده‌اند که یکی از مهم‌ترین عوامل انحطاط آن تمدن بزرگ، تغییر باورها و ارزش‌های اسلامی در میان حاکمان و مردم آن سرزمین بود. مسیحیان اروپا توانستند با یک برنامه‌ریزی حساب شده و با تهاجم فرهنگی، جامعهٔ اسلامی اندلس را از درون فرو ریزنند (شریفی، ۱۳۸۹: ۳۷)

۷/الف) ابعاد و مؤلفه‌های جنگ نرم:

جنگ نرم دارای ابعاد مختلفی است که هر بعد آن نیازمند بررسی کامل و جامعی می‌باشد تا از این طریق بتوان به مقابله با دشمن در این عرصه پرداخت. در این تحقیق بعد سیاسی، "جنگ نرم" مورد بررسی قرار گرفته و در ذیل مؤلفه‌های این بعد مشخص شده است: بعدسیاسی جنگ نرم: مشروعيت زدایی، مشارکت زدایی و ناکارآمدی و شاخص‌های بعد سیاسی عبارت‌اند از:

جدول: شاخص‌های سیاسی جنگ نرم

افزایش تنش‌های سیاسی	تغییر ترجیحات سیاسی
کاهش حضور مردم در عرصه‌های سیاسی	رواج بی تفاوتی سیاسی
رواج نشر شایعات سیاسی	افزایش مطالبات سیاسی
تضعیف باورهای سیاسی	افزایش پتانسیل انقلاب مخلص
وجود تردید بین نسبت به کار مسوولان کشور	افزایش واگرانی ملی
تردید در تفکر فعالی که غرب و قلمروی قدرت آن را به خطر انداخته	آمادگی برای انجام کنش‌های اعتراض‌آمیز باور به ناکارآمدی نظام
نامید شدن جامعه در مبارزه علیه نظام سلطه	مشروعيت زدایی سیاسی
شکاف میان ج.ا.ا و دوستداران انقلاب اسلامی ایران	رواج لیرالیسم در عرصه سیاسی
انفعال در مقابل دشمن	(عتماد) کاهش سرمایه‌ی اجتماعی
کاهش مشارکت و مشروعيت	ایجاد گستاخ بین مردم و حاکمیت
تهی شدن انقلاب از روح انقلابی	رواج سازمان‌های مردم نهاد مخالف
اختلاف و به جان هم افتادن فعالان سیاسی	شكل‌گیری و انسجام احزاب مخالف
از حیثیت و اعتبار افتادن مقاومت در میان ملت ایران	افزایش مقبولیت روشنفکران غیر مذهبی
نامید شدن شیفتشگان حاکمیت اسلامی در جهان	گستاخ رابطه‌ی روشنفکران و حاکمیت
بحran اعتماد و کارآمدی نظام	کاهش اعتماد به رسانه‌ی ملی
رواج و نشر دروغ‌سازی و شایعه پراکنی با ابزارهای پیشرفته ارتباطی	کاهش روحیه، اراده و انگیزش نظامیان
انتشار لحظه به لحظه اخبار ضد نظام	رواج اندیشه‌ی سکولاریسم جدایی دین از سیاست
زیر سؤال رفتن تفکر سیاسی اسلامی در مطبوعات، مجلات و کتب	کاهش اقتدار پلیس در نظر مردم
روی‌گردانی ملت و دولت ایران از اهداف انقلاب	رواج بدینی سیاسی
	کاهش احساس آزادی
	بلدینی و شکاف بین مردم و دولتمردان
	تشنج، اغتشاش و نامنی در جامعه
	(غفلت نخبگان از دیدن دشمن) (نداشتن تحلیل و درک صحیح

۸/الف) کارکردهای جنگ نرم:

حمله به اعتقادات و شناخت و معرفت دینی جامعه هدف از مهم‌ترین کارکردهای جنگ نرم است. در این خصوص رهبر معظم انقلاب اسلامی (مدظله العالی) می‌فرمایند: "در جنگ روانی و آنچه که امروز به او جنگ نرم گفته می‌شود در دنیا دشمن به سراغ سنگرهای معنوی می‌آید که آن‌ها را منهدم کند، به سراغ ایمان‌ها، عزم‌ها، پایه‌ها و ارکان اساسی یک نظام و یک کشور، دشمن به سراغ این‌ها می‌آید که ایمان‌ها را منهدم بکند و نقاط قوت را در تبلیغات خود به نقاط ضعف تبدیل کند، فرصلت‌های یک نظام را به تهدید تبدیل کند. این کارهایی است که دارند می‌کنند، در این کار تجربه هم دارند تلاش هم زیاد دارند می‌کنند، ابزار فراوانی هم در اختیارشان هست. باید ابعاد دشمن و ابعاد دشمنی را بدانیم تا بتوانیم بر او فائق بیاییم. البته ما مدد الهی داریم، کمک غیبی داریم بدون شک، این را انسان دارد مشاهده می‌کند، لکن ما مادامی که هوشیارانه، آگاهانه در میدان نباشیم، تدبیر لازم را بکار نبریم، کمک الهی به سراغ ما نخواهد آمد." (بيانات در دیدار با فرمانده نیروی انتظامی و معاونان ناجا، ۱۴/۷/۱۳۸۴)

یکی دیگر از کارکردهای جنگ نرم ضربه به جامعه هدف با هویتی پنهان است که همین امر شناخت دشمن را بسیار دشوار می‌سازد. به طوری که شما با دشمنی مواجه خواهید بود که به جای اینکه در مقابل شما بوده و شناخته شود در میان شما نفوذ نموده یا در کنار شما هستند. در این زمینه به تبیین کارکردهای جنگ نرم و تفاوت آن با جنگ‌های نظامی اشاره می‌شود" در جنگ نظامی شما کاملاً موضع، ابزارآلات جنگی، نظرات نظامی و نحوه حمله و تاکتیک‌های دشمن را می‌بینید به گونه‌ای که حتی نفرات دشمن با هویتی مشخص و لباسی واحد در مقابل شما صفات آرایی کرده‌اند اما در جنگ نرم شما هیچ‌گونه مرزی را با دشمن نمی‌بینید، یعنی نه از تاکتیک‌های آنان باخبرید و نه از نوع و نحوه حمله اطلاع دارید و نه حتی نفرات آنان را به درستی می‌توانید تشخیص دهید، از همین رو پیروزی یا شکست در جنگ نرم به مراتب مهم‌تر و بسیار دشوارتر از جنگ نظامی است" (عصاريان نژاد، ۱۳۸۸: ۱۰)

۱-۸/الف) کارکرد سياسی

حوزه سیاست محل نمایش نتایج و محصولات برآمده از جنگ نرم است که در آن بروز پدیده واگرایی و عدم تحمل حرف اول و آخر را می‌زند. برای پیدایش چنین شرایطی دشمن راههایی را انتخاب و ابزارهایی را به کار می‌اندازد که شناختن و دریافت سازوکار تأثیرگذاری آن‌ها می‌تواند

برای جلوگیری از گستردگی شدن میدان مانور دشمن بسیار حیاتی باشد. برای این کار ضرورت ایجاد می‌کند که به بررسی دقیق اهداف و عملکرد سیاسی دشمن پردازیم تا از این طریق دریابیم که دشمن چگونه فعالیت می‌کند. به طور کلی در جنگ نرم دشمن در حوزه سیاست فعالیتهای زیر را به کار می‌گیرد:

۲-۸/الف) ترویج بی اعتمادی:

اگر اجتماع را شکل نظام یافته اتحاد و اتفاق مردم بدانیم اعتماد و امیدواری مردم به حاکمان را می‌توان روح این نظام یافتگی و جوهر اتحاد و اتفاق دانست. بر این اساس است که دشمن با استفاده از امکاناتی خاص تلاش می‌کند تا با جدا کردن روح از کالبد جامعه و کم اثر کردن اصل و جوهر جامعه، آن را از حرکت و فعالیت جمعی خالی گرداند. یعنی کاری بکند که بر اثر آن مردم نتوانند با هم و برای هم تلاش کنند و یا با در کنار هم قرار گرفتن به بررسی و حل مشکلات و تأمین امکانات برای تحقق آرزوهایشان پردازند. مسلم است که در بین جمعی که بی اعتمادی حاکم شده و آینده‌ای شفاف، جامع و واقع‌بینانه در افق دید ندارند، نمی‌توان از پیشرفت و از خود گذشتگی حرف زد یا انتظار داشت که برای آن طرح و برنامه ارائه نمود. در چنین جامعه‌ای هر کس برای خود تلاش کرده و در این راه اگر فرصت و موقعیت پیش آید هر فردی به خود اجازه می‌دهد تا مطالبات و انتظارات خود را از هر طریقی حتی با نابود کردن منافع دیگران برآورده سازد و چنین بستری مناسب‌ترین زمینه برای فعالیت دشمن است.

۳-۸/الف) تضعیف مشارکت سیاسی:

مهم‌ترین عامل برای ایجاد هم سویی مردم با مسئولان در یک سیستم اجتماعی به نمایش گذاشتن این واقعیت است که همه تصمیم‌ها با رأی و نظر مردم گرفته شده و یا آن چه به اجرا در می‌آید در اصل چیزی است که مردم آن را خواسته‌اند. حال اگر این مهم دچار خدشه شود یا در دید مردم این گونه جایگزینی کند که نظر و رأی آن‌ها در مراجع تصمیم‌گیری ارزشی ندارد، مسلم است که آن‌ها با عدم اطمینان در تصمیم‌گیری خود را کنار کشیده و راه همکاری و مشارکت را مسدود می‌سازند. در چنین شرایطی تصمیم‌گیران حوزه اقتدار خود را محدود به اتاق خود می‌یابند. لذا تصمیم‌ها در هاله‌ای از ابهامات اتخاذ و راه بروز رفتی برای آن پیدا نمی‌شود. در نهایت دوباره کاری‌های منبعث از کارشکنی و طولانی شدن فرآیند تولید امکانات و فرصت‌ها، مردم دلسرب و مأیوس راهی را

+ تبیین کارکرد سیاسی جنگ نرم دشمن در دانشگاهها و...*

جستجو می‌کنند که بتوانند خود را از شرایط موجود رها سازند و در نتیجه این می‌شود که اهداف مغفول از نظر، کارها روی زمین مانده راه را برای ورود دشمن آماده می‌نماید.(سراج، ۱۳۸۸: ۷۳)

۴-۸(الف)القای بی توجهی به منافع مردم:

در فرآیندشکل‌گیری و استقرار نظام سیاسی بین نخبگان جامعه و مردم که قاعده هرم اجتماعی را تشکیل می‌دهند و یا حتی نخبه‌هایی که از قلمرو تصمیم‌گیری‌ها دور می‌باشند فاصله ایجاد می‌شود. در بسیاری از مواقع به خاطر ضعف در نظارت و یا سرعت تحولات و تغییرات، شرایطی پیش می‌آید که در آن منافعی برای نخبگان حکومتی تدوین می‌شود و این اشکالی است که در تمام دنیا و در تمام سیستم‌های سیاسی یافت می‌شود. اما موضوع مهم آن است که دشمن در جنگ نرم با یافتن چیزهایی که باید برای برطرف نمودن آن‌ها دستگاه قضایی که در درون آینین دادرسی جدی و عمیق به آن بپردازد موضوع را بزرگنمایی کرده و با گستراندن شبه در رابطه با حجم موضوع و ریختن آن در متن جامعه تلاش می‌کند که تمام کارگزاران را با این حربه در مظان اتهام و بدینی مردم قرار دهد. در برخی از اوقات تنی چند از کارگزاران نیز با رسیدن به این احساس که می‌توانند با افشاری چنین ناملایماتی و قول اینکه به آن‌ها رسیدگی خواهد شد می‌توانند رضایت مردم را به دست آورند آب به آسیاب دشمن می‌ریزند و با آلوده نمودن فضا به شایعات و ابهامات ایجاد شده دامن زده و به دلیل عدم انجام کار، مردم کم کم درستی ادعای دشمن را باور کرده و با آن همنوا می‌شوند(طهماسبی پور، ۱۳۹۰: ۵۴)

۵-۸(الف) بحران مشارکت عمومی:

بحران‌های سیاسی و اجتماعی تهدید کننده قدرت نرم یک کشور می‌تواند شامل بحران‌هایی در بخش‌های هویت، مشروعیت، نفوذ، توزیع و مشارکت باشد. هر کدام از این بحران‌ها می‌تواند ناشی از یک سری عوامل باشد. برای مثال بحران هویت می‌تواند ناشی از شکاف‌های قومی، نژادی، مذهبی، و نبودن عوامل پیونددهنده هویت‌های «فرومی»، تحریف و تحقیر تاریخ و افتخارات ملی در یک کشور باشد. همچنین ایجاد شکاف بین مردم و رهبران، باعث عدم حمایت مردمی و مشروعیت بخشی به تصمیمات رهبران و شکل‌گیری نافرمانی مدنی را به دنبال داشته باشد. انگیزه‌زدایی و دلسز کردن مردم برای حضور در عرصه‌های تعیین کننده کشور مصدق باز بحران مشارکت است. همچنین توزیع نامناسب ثروت، شأن اجتماعی و امنیت، در ایجاد بحران‌ها مؤثر است و در نهایت تلاش برای تأثیرگذاری بر اراده و تصمیمات نخبگان و رهبران با ارعاب و

تطمیع از مصادیق بحران نفوذ به شمار می‌آید. مجموعه این عوامل قدرت نرم یک نظام سیاسی را کاهش می‌دهد و آن را در مقابل تهدید نرم آسیب‌پذیر می‌سازد.(البرزی، ۱۷:۱۳۸۶) فرایش مشروعیت سیاسی نخبگان و رهبران یک کشور به توانایی‌های آنها در ایجاد انسجام سیاسی و برخورداری از حمایت، رضایتمندی و قدرت اقتاع‌سازی افکار عمومی بستگی دارد. در صورتی که یک دولت نتواند قدرت سیاسی لازم را در حوزه داخلی و خارجی ایجاد نماید، با بحران‌ها و تهدیدات مختلف سیاسی مواجه خواهد شد. مجموعه این موارد باعث کاهش قدرت نرم یک نظام شده و به طور طبیعی آن نظام را در برابر تهدیدات نرم آسیب‌پذیر می‌سازد(فوزی، ۶۱:۱۳۸۴) کمک و حمایت مالی از گروه‌های اپوزیسیون و تضعیف ارکان نظام از دیگر اقدامات دشمن در بعد سیاسی جنگ نرم محسوب می‌شوند.

۶-۸(الف) کمک به اپوزیسیون:

پرداخت کمک‌های مالی به گروه‌های اپوزیسیون و رسانه‌های فارسی زبان مخالف نظام، همواره تحت عنوان برقراری دمکراسی و آزادی صورت گرفته است "جوزف بایدن" سناتور و رئیس کمیته روابط خارجی مجلس سنای آمریکا در یکی از سخنرانی‌های خود می‌گوید»: دولت بوش باید به تمامی سازمان‌های غیردولتی آمریکایی اجازه بدهد که به گروه‌های ایرانی مرتبط با جامعه مدنی، حقوق بشر، فرهنگی و خواهان دموکراسی کمک مالی کنند(رنجران، ۲۰۱:۱۳۸۹)

ب) دانشگاه

دانشگاه به مفهوم مرکز گردآمدن انسان‌های مشتاق دانش و فن، جایگاه پرورش سرمایه انسانی، عامل نوسازی مناسبات اجتماعی، انتقال و ابداع فناوری، مغز متفکر جامعه و در یک کلام، دانشگاه مهد نوسازی اجتماعی و توسعه است. به تعبیر دیگر، دانشگاه برجسته‌ترین سازمان علمی، انسانی و مترقی در هر کشور است که رسالت اصلی آن همان تربیت نیروی انسانی، ایجاد خلاقیت، ابتکار و نوآوری است(رئوفی، ۷۹:۱۳۷۴)

ا/ب) کارکردهای دانشگاه:

دانشگاه نیز همچون دیگرسازمان‌های اجتماعی، دارای کارکردهایی نظری؛ کارکردهای آموزشی، پژوهشی، خدماتی و فرهنگی است. کارکرد آموزشی و پژوهشی دانشگاه؛ تولید، اشاعه و آموزش دانش، تربیت نیروهای متخصص و کارآمد در حوزه‌های متنوع علمی، پژوهشی و توسعه مرزهای دانایی و توانایی است. کارکرد خدماتی دانشگاه؛ ارائه خدمات مستقیم و غیر مستقیم به جامعه

است. کارکردهای دانشگاه می‌تواند ایجابی، یا سلبی، مثبت یا منفی باشد. دانشگاه می‌تواند موجبات ترقی و تکامل جامعه را فراهم نماید یا اینکه باعث انحطاط و انحراف جامعه شود، در این راستا حضرت امام خمینی (قدس سرہ الشریف) می‌فرمایند: "دانشگاه و حوزه‌های علمیه می‌توانند دو مرکز باشند برای تمام ترقیات و تمام پیشرفت‌های کشور و می‌توانند دو مرکز باشند برای تمام انحرافات و تمام انحطاطات" (صحیفه نور، ج ۲۰۶:۱۳)

از کارکرد فرهنگی دانشگاه می‌توان؛ توسعه و اعتلای فرهنگی جامعه، غنا بخشی به فرهنگ عمومی جهت رشد و توسعه فرهنگ علمی، حفظ، انتقال و بازآفرینی سنت‌ها و میراث فرهنگی گذشته و تجدید حیات جامعه نام برد. (رئوفی، ۱۳۷۴:۸۰)

۲/ب) رسالت دانشگاه:

آنچه از دانشگاه‌های امروز انتظار است تربیت دانشجویانی است که با آشنایی با آموزه‌های اسلامی به استقلال و آبادی کشور همت گمارند و شاهد اینادعا فرمایش ارزشمند حضرت امام(رحمت الله علیه) است که می‌فرمایند: "دانشگاه‌ها باید تغییر بنیانی کند و باید از نو ساخته بشود که جوانان ما را تربیت کنند به تربیت‌های اسلامی. اگر چنانچه تحصیل علم می‌کنند، در کنار آن تربیت اسلامی باشد نه آنکه این‌ها را تربیت کنند به تربیت‌های غربی. نه آنکه یک دسته به طرف غرب بکشانند جوان‌های ما را و یک دسته به طرف شرق و یک دسته با اشخاصی که با ما جنگ دارند." (صحیفه نور، ج ۱۲:۵۴) وقتی ما به یک نظر وسیعی به همه دنیا و به همه دانشگاه‌هایی که در دنیا هست بیندازیم، تمام این مصیبت‌ها که برای بشر پیش آمده است ریشه‌اش از دانشگاه بوده، ریشه‌اش از این تخصص‌های دانشگاهی بوده. این همه ابزار فنای انسان و این همه پیشرفت‌هایی که به خیال خودشان در ابزار جنگی دارند، اساسش از دانشمندانی بوده که از دانشگاه بیرون آمداند. دانشگاهی که در کنار او اخلاق نبوده است، در کنار او تهذیب نبوده است. (صحیفه نور، ج ۲۰۷:۱۳)

فلسفه وجودی دانشگاه در مجموعه آموزش عالی کشور اندیشه‌ورزی، تولید علم و دانش، اعتلای علمی و ایفای نقشی اساسی در جهت بخشیدن به حرکت‌های فکری، اعتقادی، فرهنگی و سیاسی جامعه است.

رسالت دانشگاه در اندیشه صاحب‌نظران به گونه‌های متنوع آمده که به برخی از آن‌ها اشاره می‌شود. بازارگادی شش رسالت را برای آموزش عالی تبیین کرده است:

- رسالت آموزش عالی در ارتباط با آرمان‌ها و نظام ارزشی جامعه.
- رسالت آموزش عالی در امر تولید و غنابخشی به دانش و فرهنگ کشور.
- رسالت آموزش عالی در امر تربیت نیروی انسانی متخصص مورد نیاز کشور.
- رسالت آموزش عالی در جهت تسريع و تسهیل فرآیند توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور.
- رسالت آموزش عالی در این راستا ارتباط متقابل بین دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و دیگر بخش‌های فرهنگی، علمی، صنعتی، اقتصادی و خدماتی کشور.
- رسالت آموزش عالی در ایجاد تسهیل در برقراری روابط علمی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی در سطح منطقه و جهان(پازارگادی ۴۵:۱۳۷۸)

۳/ب) اهداف دانشگاه:

با توجه به اینکه اهداف هر جامعه‌ای در هر بخشی مبتنی بر اسناد بالا دستی است، پر واضح است اهداف دانشگاه نیز بایستی مبتنی بر رسالت و اهداف آرمانی دانشگاه تدوین و تنظیم شود برهمنی اساس اهداف دانشگاه به شرح زیر احصاء میگردد :

۱-۳/ب) انسان‌سازی:

حضرت امام خمینی (قدس سرہ الشریف) در صحیفه نور می‌فرمایند: "باید از حوزه‌های علمیه یک عالمی به تمام معنا و متعهد بیرون بیاید و مرکز ساخت انسان باشد و دانشگاه هم مرکز ساخت انسان. ما انسان دانشگاهی می‌خواهیم، نه معلم و دانشجو. دانشگاه باید انسان ایجاد کند و انسان بیرون بدهد از خودش، اگر انسان بیرون داد از خودش، انسان حاضر نمی‌شود که کشور خودش را تسلیم کند به غیر، انسان حاضر نمی‌شود که تحت ذلت برود و اسارت، آن‌ها هم از انسان می‌ترسند"(صحیفه نور، ج ۱۷:۲۰۹)

حضرت امام خمینی (قدس سرہ الشریف) با استناد به آیه کریمه "ویزکیهم و یعلمهم الکتاب و الحکمه" ترکیه را مقدم بر تعلیم دانسته و می‌فرمایند: "ترکیه، کتاب و حکمت هم در او به معنای حقیقی خودش، در نفس انسان نقش می‌بندد و انسان به کمال مطلوب می‌رسد"(صحیفه نور، ج ۱۳:۵۳) همچنین ایشان فرمودند: «مهم این است که دانشگاه یک کسی که از آن بیرون بیاید بفهمد که من با بودجه این مملکت تحصیل کرده‌ام، متخصص شده‌ام، به مقامات عالیه علم رسیده‌ام و باید برای این مملکت خدمت بکنم و برای استقلال این کشور باید خدمتگزار باشم»(صحیفه نور، ج ۲۱:۱۹۲)

۴/ب) مؤلفه‌های دانشگاه:

دانشگاه از مؤلفه‌هایی مانند استادان، دانشجویان، متون و مدیریت صرفنظر از ترتیب و توالی این عناصر که هر یک در جایگاه خود دارای اهمیت و حساسیت ویژه هستند تشکیل شده است. در محیط دانشگاه است که چارچوب فکری و اعتقادی دانشجو شکل می‌گیرد و استادان و متون مؤثرترین نقش را در این گذار ایفا می‌کنند. بنابراین، فکر و ذهن دانشجو به مثابه قشر جوان و مولد و تأثیرپذیر در اختیار استادان و مدیران آموزشی قرار دارد و شایسته است که با بهترین و دقیق‌ترین روش‌ها و استفاده از مناسب‌ترین ابزار به تعلیم و تربیت آن‌ها بپردازند.

۵/ب) نقش استادی دانشگاه در جنگ نرم

با وجود کارگزاران مختلف در عرصه جنگ نرم، به فرموده مقام معظم رهبری (مدظله العالی)، استادان دانشگاه به عنوان افسران جنگ نرم و قشر فرهیخته، تأثیرگذار و ارزشمند جامعه، یکی از بازیگران اصلی و ثابت درکلیه اشکال و شیوه‌های جنگ‌های نرم محسوب می‌شوند. نقش آفرینی استادان دانشگاه‌های کشور در براندازی نرم، به واسطه خصلت‌های مشترک میان آنها می‌باشد؛ نخستین اشتراک به دلیل شخصیت علمی و فرهنگی آنها است. دومین اشتراک به مزیت دوگانه آنها شامل: "شهرت در افکار عمومی به ویژه در بین قشر جوان و دانشجویان جامعه و مقبولیت اجتماعی آنها" منحصر می‌شود. سومین ویژگی مشترک استادان دانشگاه به ارتباط بسیاری از استادان برجسته کشور با کشورهای غربی به ویژه آمریکا باز می‌گردد. برخی از این استادان که در دانشگاه‌های غربی تحصیل کرده‌اند، نقش مهمی در بسیج توده‌ها و تغییر گرایش آنها به سوی لیبرال دموکراسی غربی ایفا می‌نمایند.

پ) چهارچوب نظری و مدل مفهومی تحقیق:

از آنجایی که اقدامات تهدید محور دشمنان در ضربه وارد کردن به ج.ا.ایران براساس الگوی جنگ نرم طراحی و به مرحله اجرا در می‌آید. چهار چوب نظری این تحقیق بر مبنای الگوی مورد اشاره مبتنی بر نظریه امام خمینی (رحمت الله علیه) و مقام معظم رهبری (مدظله العالی) از یک جهت و رهیافت‌های سه گانه هائینگتونی، چین شارپی و اندرسی که هر کدام بعدی از ابعاد جنگ نرم و کارکرد‌های آن در ج.ا.ایران و به ویژه در مراکز علمی و دانشگاه‌های کشور را مورد هدف قرار می‌دهند از جهات دیگر، به صورت ترکیبی و با تاکید بر آموزه‌های نظری این رهیافت‌ها تدوین شده است. از این رو دیدگاه‌ها و اندیشه‌های حضرت امام (رحمت الله علیه) و مقام معظم

رهبری (مد ظله العالی) در خصوص تشریع و تبیین جنگ نرم علیه جمهوری اسلامی ایران و رهیافت‌های جنگ نرم که در این تحقیق مورد بحث قرار گرفت از مبانی پذیرفته شده و مورد بهره برداری دشمن در اعمال جنگ نرم بر جوامع هدف به ویژه محیط‌های دانشگاهی به متابهٔ عالی‌ترین و مؤثرترین نهاد تربیتی و آموزشی در بقا، ثبات و بالندگی نظام‌های حکومتی به شمار می‌آید، انتخاب شده است. از این‌منظور به نظر می‌رسد این دیدگاه‌ها و رهیافت‌های مورد اشاره با توجه به اینکه به صورت تئوریک و عملیاتی، الگوها و نظریات منطبق با ویژگی‌ها و بعد جنگ نرم دشمن علیه جمهوری اسلامی ایران به ویژه محیط‌های دانشگاهی را ارائه می‌دهند به صورت ترکیبی می‌توانند به عنوان چهارچوب نظری این تحقیق در تبیین یافته‌ها، برقراری ارتباط فی ما بین و ارایه راهبرد مورد توجه و دقت قرار گیرد.

ت) تجزیه و تحلیل یافته‌های تحقیق:

۱/ت) بررسی ویژگی‌ها و مشخصات پاسخ دهنده‌گان

در طول پژوهش و در دو مرحله برای جامعه آماری پرسش نامه ارسال گردید. در مرحله نخست برای حدود ۸۰ نفر پرسش نامه ارسال گردید که پس از وصول ۷۴ پاسخ نامه، بررسی‌های آماری انجام گرفت. ویژگی‌ها و مشخصات کلی پاسخ دهنده‌گان عبارت بودند از:

تفکیک پاسخ دهنده‌گان از نظر مقطع تحصیلی به شرح زیر بوده است:

مدرک تحصیلی	تعداد	درصد فراوانی
دکترا	۲۸	۳۷،۸۴
دانشجوی دکترا	۲۹	۳۹،۰۱۹
کارشناسی ارشد	۱۷	۲۲،۰۹۷

۲/ت) توصیف پاسخ‌های افراد مورد مطالعه به سؤالات پرسش نامه

جدول ۱ - فراوانی پاسخ‌های مربوط به سؤالات بعد سیاسی جنگ نرم دشمن (مؤلفه کنش‌های بحران زا) در دانشگاه‌ها

ردیف	معیار	تلاش دشمن در ترغیب به ساختارگریزی در میان دانشگاهیان	میزان تأثیر در وضع فعلی	میزان تأثیر در افق آینده	میانگین	میانگین	میانگین	میانگین	میانگین	میانگین
۱			۱۵	۱۹	۳۵	۱۹	۳	۱۲	۳۷	۱۹

♦ تبیین کارکرد سیاسی جنگ نرم دشمن در دانشگاهها و... ♦

ردیف	معیار	میزان تأثیر در وضع فعلی										میزان تأثیر در افق آینده				
		خیلی زمینه	کم	متوسط	زیاد	خیلی زمینه	کم	متوسط	زیاد	خیلی زمینه	کم	متوسط	زیاد	خیلی زمینه	کم	
۲	تلاش دشمن در تضعیف ارکان حکومتی در میان دانشگاهیان	۳	۲	۱۶	۳۲	۲۱	۱	۱۰	۱۱	۲۶	۲۴					
۳	تلاش دشمن برای القای عدول ح. ا. ایران از اهداف انقلاب اسلامی در محیط دانشگاهها	۲	۱۲	۱۶	۳۲	۱۲	۱	۶	۲۷	۲۷	۱۳					
۴	تلاش دشمن برای بدین کردن دانشگاهیان به مسئولان نظام	۲	۱۰	۱۱	۴۱	۱۰	۱	۱	۲۱	۳۰	۱۹					
۵	تلاش دشمن در کاهش مشارکت در میان دانشگاهیان	۲	۱۳	۱۱	۳۲	۱۵	۸	۵	۲۱	۲۹	۹					
۶	تلاش دشمن برای نامیدکردن دانشگاهیان از مبارزه با نظام سلطه	۲	۸	۲۱	۳۱	۱۱	۱	۷	۱۸	۳۲	۱۵					
۷	تلاش دشمن برای ناکارآمد نشان دادن حکومت دینی مبتنی بر ولایت فقیه در میان دانشگاهیان	۲	۱۱	۱۱	۲۹	۱۹	۱	۳	۱۵	۳۱	۲۳					
۸	تلاش دشمن برای اعتمادزدایی از مسئولان نظام در میان دانشگاهیان	۳	۷	۲۰	۳۲	۱۲	۱	۶	۱۸	۳۴	۱۴					
۹	تلاش دشمن برای ایجاد اختشاش در دانشگاهها	۲	۱۳	۲۴	۲۳	۱۱	۱	۱۰	۲۴	۲۵	۱۲					
۱۰	تلاش دشمن در استحالة سیاسی تخبگان در فضای دانشگاهی	۲	۱۰	۲۰	۳۱	۱۰	۱	۶	۲۰	۳۱	۱۵					

جدول ۲- درصد فراوانی پاسخ‌های مربوط به سوالات بعد سیاسی جنگ نرم دشمن (مؤلفه کنش‌های بحران زا (در دانشگاهها)

ردیف	معیار	میزان تأثیر در وضع فعلی										میزان تأثیر در افق آینده				
		خیلی زمینه	کم	متوسط	زیاد	خیلی زمینه	کم	متوسط	زیاد	خیلی زمینه	کم	متوسط	زیاد	خیلی زمینه	کم	
۱	تلاش دشمن در ترغیب به ساختارگریزی در میان دانشگاهیان	۲,۷۴	۴,۱۱	۱۶,۴۴	۵۰,۶۸	۲۶,۰۳	۱,۳۷	۴,۱۱	۲۶,۰۳	۴۷,۹۵	۲۰,۵۵					
۲	تلاش دشمن در تضعیف ارکان حکومتی در میان دانشگاهیان	۴,۰۵	۲,۷	۲۱,۶۲	۴۳,۲۴	۲۸,۳۸	۱,۳۹	۱۳,۸۹	۱۵,۲۸	۳۶,۱۱	۲۲,۳۳					
۳	تلاش دشمن برای القای	۲,۶۷	۱۶	۲۲,۶۷	۴۲,۶۷	۱۶	۱,۳۵	۸,۱۱	۳۶,۴۹	۳۶,۴۹	۱۷,۵۷					

ردیف	معیار	میزان تأثیر در وضع فعلی										میزان تأثیر در افق آینده
		خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	خیلی کم	کم	متوسط	زیاد	خیلی زیاد	
	عدول ج.ا. ایران از اهداف انقلاب اسلامی در محیط دانشگاهها											
۴	تلاش دشمن برای بدین کردن دانشگاهیان به مسئولان نظام	۲,۷	۱۳,۵۱	۱۴,۸۶	۵۵,۴۱	۱۳,۵۱	۱,۳۹	۱,۳۹	۲۹,۱۷	۴۱,۶۷	۲۶,۳۹	
۵	تلاش دشمن در کاهش مشارکت در میان دانشگاهیان	۲,۷۴	۱۷,۸۱	۱۵,۰۷	۴۳,۸۴	۲۰,۵۵	۱۱,۱۱	۶,۹۴	۲۹,۱۷	۴۰,۲۸	۱۲,۵	
۶	تلاش دشمن برای نالمید کردن دانشگاهیان از مبارزه با نظام سلطه	۲,۷۴	۱۰,۹۶	۲۸,۷۷	۴۲,۴۷	۱۵,۰۷	۱,۳۷	۹,۵۹	۲۴,۶۶	۴۳,۸۴	۲۰,۵۵	
۷	تلاش دشمن برای ناکارآمد نشان دادن حکومت دینی مبتنی بر ولایت فقیه در میان دانشگاهیان	۲,۷۸	۱۵,۲۸	۱۵,۲۸	۴۰,۲۸	۲۶,۳۹	۱,۳۷	۴,۱۱	۲۰,۰۵	۴۲,۴۷	۳۱,۵۱	
۸	تلاش دشمن برای اعتمادزدایی از مسئولان نظام در میان دانشگاهیان	۴,۰۵	۹,۴۶	۲۷,۰۳	۴۳,۲۴	۱۶,۲۲	۱,۳۷	۸,۲۲	۲۴,۶۶	۴۶,۵۸	۱۹,۱۸	
۹	تلاش دشمن برای ایجاد اختشاش در دانشگاهها	۲,۷۴	۱۷,۸۱	۳۲,۸۸	۳۱,۵۱	۱۵,۰۷	۱,۳۹	۱۳,۸۹	۳۳,۳۳	۳۴,۷۲	۱۶,۶۷	
۱۰	تلاش دشمن در استحالة سیاسی نخبگان در فضای دانشگاهی	۲,۷۴	۱۳,۷	۲۷,۴	۴۲,۴۷	۱۳,۷	۱,۳۷	۸,۲۲	۲۷,۴	۴۲,۴۷	۲۰,۵۵	

یافته های جدولهای ۱ و ۲ مشخص می نمایند که:

جامعه نمونه میزان تأثیر معیارهای بعد سیاسی جنگ نرم دشمن (مؤلفه کنش های بحران زا) در دانشگاهها در وضع فعلی و افق آینده را به شرح ذیل مورد تائید قرار داده اند:

+ تبیین کارکرد سیاسی جنگ نرم دشمن در دانشگاهها و... ◆

معیار» تلاش دشمن برای ناکارآمد نشان دادن حکومت دینی مبنی بر ولایت فقیه در میان دانشگاهیان «از منظر ۷۳,۹۸٪ از جامعه نمونه در وضع فعلی دارای تأثیر بسیار زیاد و یا زیادی بوده و تنها ۵۰,۴۸٪ از این جامعه معتقدند که این میزان به میزان کم یا بسیار کمی تأثیرگذار هستند. پیرامون تأثیر این معیار در افق آن بوده و ۱۸,۰۶٪ این میزان را کم یا بسیار کم ارزیابی نموده‌اند.

معیار» تلاش دشمن در تضعیف ارکان حکومتی در میان دانشگاهیان «از منظر ۶۹,۰۴٪ از جامعه نمونه در وضع فعلی دارای تأثیر بسیار زیاد و یا زیادی بوده و تنها ۱۵,۰۲٪ از این جامعه معتقدند که این میزان به میزان کم یا بسیار کمی تأثیرگذار هستند. پیرامون تأثیر این معیار در افق آینده ۷۱,۶۲٪ از جامعه نمونه معتقد به تأثیر بسیار زیاد و زیاد آن بوده و ۶,۰۷٪ این میزان را کم یا بسیار کم ارزیابی نموده اند.

«معیار» تلاش دشمن در ترغیب به ساختار گریزی در میان دانشگاهیان «از منظر ۶۸,۰۵٪ از جامعه نمونه در وضع فعلی دارای تأثیر بسیار زیاد و یا زیادی بوده و تنها ۵۰,۴۸٪ از این جامعه معتقدند که این میزان به میزان کم یا بسیار کمی تأثیرگذار هستند. پیرامون تأثیر این معیار در افق آینده ۷۶,۷۱٪ از جامعه نمونه معتقد به تأثیر بسیار زیاد و زیاد آن بوده و ۶,۰۸٪ این میزان را کم یا بسیار کم ارزیابی نموده اند.

«معیار» تلاش دشمن برای بدین کردن دانشگاهیان به مسئولان نظام «از منظر ۶۸,۰۶٪ از جامعه نمونه در وضع فعلی دارای تأثیر بسیار زیاد و یا زیادی بوده و تنها ۲۰,۷۸٪ از این جامعه معتقدند که این میزان به میزان کم یا بسیار کمی تأثیرگذار هستند. پیرامون تأثیر این معیار در افق آینده ۶۸,۹۲٪ از جامعه نمونه معتقد به تأثیر بسیار زیاد و زیاد آن بوده و ۱۶,۰۲٪ این میزان را کم یا بسیار کم ارزیابی نموده اند.

«معیار» تلاش دشمن برای اعتمادزدایی از مسئولان نظام در میان دانشگاهیان «از منظر ۶۵,۷۶٪ از جامعه نمونه در وضع فعلی دارای تأثیر بسیار زیاد و یا زیادی بوده و تنها ۹,۰۵٪ از این جامعه معتقدند که این میزان به میزان کم یا بسیار کمی تأثیرگذار هستند. پیرامون تأثیر این معیار در افق آینده ۵۹,۶۴٪ از جامعه نمونه معتقد به تأثیر بسیار زیاد و زیاد آن بوده و ۱۳,۵۱٪ این میزان را کم یا بسیار کم ارزیابی نموده اند.

«معیار» تلاش دشمن برای نامید کردن دانشگاهیان از مبارزه با نظام سلطه «از منظر ۶۴,۰۳٪ از

جامعه نمونه در وضع فعلی دارای تأثیر بسیار زیاد و یا زیادی بوده و تنها ۱۰,۹۶٪ از این جامعه معتقدند که این میزان به میزان کم یا بسیار کمی تأثیرگذار هستند. پیرامون تأثیر این معیار در افق آینده ۵۷,۵۴٪ از جامعه نمونه معتقد به تأثیر بسیار زیاد و زیاد آن بوده و ۱۳,۷٪ این میزان را کم یا بسیار کم ارزیابی نموده اند.

«معیار» تلاش دشمن در استحاله سیاسی نخبگان در فضای دانشگاهی «از منظر ۶۳,۰۲٪ از جامعه نمونه در وضع فعلی دارای تأثیر بسیار زیاد و یا زیادی بوده و تنها ۹,۵۹٪ از این جامعه معتقدند که این میزان به میزان کم یا بسیار کمی تأثیرگذار هستند. پیرامون تأثیر این معیار در افق آینده ۵۶,۱۷٪ از جامعه نمونه معتقد به تأثیر بسیار زیاد و زیاد آن بوده و ۱۶,۴۴٪ این میزان را کم یا بسیار کم ارزیابی نموده اند.

«معیار» تلاش دشمن برای القای عدو! ایران از اهداف انقلاب اسلامی در محیط دانشگاهها «از منظر ۵۴,۰۶٪ از جامعه نمونه در وضع فعلی دارای تأثیر بسیار زیاد و یا زیادی بوده و تنها ۹,۴۴٪ از این جامعه معتقدند که این میزان به میزان کم یا بسیار کمی تأثیرگذار هستند. پیرامون تأثیر این معیار در افق آینده ۵۸,۶۷٪ از جامعه نمونه معتقد به تأثیر بسیار زیاد و زیاد آن بوده و ۱۸,۶۷٪ این میزان را کم یا بسیار کم ارزیابی نموده اند.

«معیار» تلاش دشمن در کاهش مشارکت در میان دانشگاهیان «از منظر ۵۲,۷۸٪ از جامعه نمونه در وضع فعلی دارای تأثیر بسیار زیاد و یا زیادی بوده و تنها ۱۸,۰۵٪ از این جامعه معتقدند که این میزان به میزان کم یا بسیار کمی تأثیرگذار هستند. پیرامون تأثیر این معیار در افق آینده ۶۴,۳۹٪ از جامعه نمونه معتقد به تأثیر بسیار زیاد و زیاد آن بوده و ۲۰,۵۵٪ این میزان را کم یا بسیار کم ارزیابی نموده‌اند.

«معیار» تلاش دشمن برای ایجاد اغتشاش در دانشگاهها «از منظر ۵۱,۳۹٪ از جامعه نمونه در وضع فعلی دارای تأثیر بسیار زیاد و یا زیادی بوده و تنها ۱۵,۲۸٪ از این جامعه معتقدند که این میزان به میزان کم یا بسیار کمی تأثیرگذار هستند. پیرامون تأثیر این معیار در افق آینده ۴۶,۵۸٪ از جامعه نمونه معتقد به تأثیر بسیار زیاد و زیاد آن بوده و ۲۰,۵۵٪ این میزان را کم یا بسیار کم ارزیابی نموده اند.

♦ تبیین کارکرد سیاسی جنگ نرم دشمن در دانشگاهها و... ♦ ۱۰۹

جدول ۳- آزمون فرض تی تک متغیره و سطح معناداری شاخص‌های بعد سیاسی (کنش‌های بحران زا) در وضع فعلی

ردیف	معیار	تعداد	میانگین	انحراف معیار	تی (t)	درجه آزادی	سطح معناداری
۱	تلاش دشمن در ترغیب به ساختار گریزی در میان دانشگاهیان	۷۳	۳,۸۲	.۸۱۲	۹,۶۵۴	۴	۰.
۲	تلاش دشمن در تضعیف ارکان حکومتی در میان دانشگاهیان	۷۲	۳,۸۶	۱,۰۰۶	۷,۵۱	۴	۰.
۳	تلاش دشمن برای القای عدول ج .ا. ایران از اهداف اقلاب اسلامی در محیط دانشگاهها	۷۴	۳,۶۱	.۹۶۸	۵,۳۲	۴	۰.
۴	تلاش دشمن برای بدین肯 کردن دانشگاهیان به مسئولان نظام	۷۲	۳,۹	.۷۶۳	۱۰,۸۸۷	۴	۰.
۵	تلاش دشمن در کاهش مشارکت در میان دانشگاهیان	۷۲	۳,۳۶	.۹۴۸	۴,۹۷۴	۴	۰.
۶	تلاش دشمن برای نامید کردن دانشگاهیان از مبارزه با نظام سلطه	۷۳	۳,۷۳	.۹۹۲	۵,۱۵۶	۴	۰.
۷	تلاش دشمن برای ناکارآمدی نشان دادن حکومت دینی مبتنی بر ولایت فقیه در میان دانشگاهیان	۷۳	۳,۹۹	.۹۰۹	۹,۹۸۴	۴	۰.
۸	تلاش دشمن برای اعتمادزدایی از مسئولان نظام در میان دانشگاهیان	۷۳	۳,۷۴	.۷۹۴	۷,۵۲	۴	۰.
۹	تلاش دشمن برای ایجاد اغتشاش در دانشگاهها	۷۲	۳,۵۱	۱,۱۶	۴,۲۶۸	۴	۰.
۱۰	تلاش دشمن در استحاله سیاسی نخبگان در فضای دانشگاهی	۷۳	۳,۷۳	.۹۳۶	۷,۰۰۵	۴	۰.

نتایج حاصل از آزمون تی تک نمونه‌ای برای بررسی میزان تأثیر عوامل سیاسی جنگ نرم دشمن در دانشگاهها در وضع فعلی نشان می‌دهد که مقدار آزمون تی (t) برای همه شاخص‌های مطرح شده از حد متوسط عدد ۳ بالاتر بوده و با ضریب اطمینان ۹۹ درصد معنادار است. همچنین مقدار آزمون t کل با سطح معناداری یک هزارم برابر با ۸۱۸ است. این امر بدان معنا است که در مجموع عوامل سیاسی فوق در وضع فعلی دانشگاهها تأثیرگذار هستند.

جدول ۴ - آزمون فرض تی تک متغیره و سطح معناداری شاخص‌های بعد سیاسی) کنش‌های بحران زا (در افق آینده)

ردیف	معیار	تعداد	میانگین	انحراف معیار	تی (t)	آزادی	سطح معناداری
۱	تلاش دشمن در ترغیب به ساختار گریزی در میان دانشگاهیان	۷۳	۳,۹۳	.۹۵۸	۴,۳۸۵	۴	.
۲	تلاش دشمن در تضعیف ارکان حکومتی در میان دانشگاهیان	۷۴	۳,۸۹	۱,۰۶۳	۴,۲۶۶	۴	.
۳	تلاش دشمن برای القای عدالت ج ۱. ایران از اهداف انقلاب اسلامی در محیط دانشگاهها	۷۴	۳,۵۳	۱,۰۶۱	۲,۶۶۵	۴	.
۴	تلاش دشمن برای بدبین کردن دانشگاهیان به مستولان نظام	۷۴	۳,۶۴	.۹۶۹	۴,۴۴	۴	.
۵	تلاش دشمن در کاهش مشارکت در میان دانشگاهیان	۷۳	۳,۶۲	.۹۵۹	۴,۵۱۵	۴	.
۶	تلاش دشمن برای نامید کردن دانشگاهیان از مبارزه با نظام سلطه	۷۳	۳,۵۶	.۹۹۷	۲,۹۱۵	۴	.
۷	تلاش دشمن برای ناکارآمدی نشان دادن حکومت دینی مبتنی بر ولایت فقیه در میان دانشگاهیان	۷۲	۳,۷۲	۱,۱۱۳	۴,۰۷۳	۴	.
۸	تلاش دشمن برای اعتمادزدایی از مستولان نظام در میان دانشگاهیان	۷۴	۳,۵۸	۱,۰۰۹	۴,۷۲۵	۴	.
۹	تلاش دشمن برای ایجاد اغتشاش در دانشگاهها	۷۳	۳,۳۸	۱,۰۴۹	۳,۷۶۷	۴	.
۱۰	تلاش دشمن در استحاله سیاسی نخبگان در فضای دانشگاهی	۷۳	۳,۵۱	۱,۰۳۳	۳,۳۷۷	۴	.

نتایج حاصل از آزمون تی تک نمونه‌ای برای بررسی میزان تأثیر عوامل سیاسی جنگ نرم دشمن در دانشگاهها در افق آینده نشان می‌دهد که مقدار آزمون تی برای همه شاخص‌های مطرح شده از حد متوسط عدد ۳ بالاتر بوده و با ضریب اطمینان ۹۹ درصد معنادار است. همچنین مقدار آزمون t کل با سطح معناداری یک هزارم برابر با ۴۰۵۹ است. این امر بدان معنا است که در مجموع عوامل سیاسی فوق در افق آینده دانشگاهها تأثیرگذار هستند.

♦ تبیین کارکرد سیاسی جنگ نرم دشمن در دانشگاه‌ها و... ♦ ۱۱۱

جدول ۵ - برآیند معیارهای بعد سیاسی جنگ نرم دشمن مؤلفه کنش‌های بحران زا (در دانشگاه‌ها)

ردیف	معیار	میزان تأثیر در وضع فعلی	میزان تأثیر در افق آینده	برآیند
۱	تلاش دشمن در ترغیب به ساختار گریزی در میان دانشگاهیان	۳,۸۲	۳,۹۳	۳,۸۷
۲	تلاش دشمن در تضعیف ارکان حکومتی در میان دانشگاهیان	۳,۸۶	۳,۸۹	۳,۸۷
۳	تلاش دشمن برای ناکارآمد نشان دادن حکومت دینی مبتنی بر ولایت فقیه در میان دانشگاهیان	۳,۹۹	۳,۷۲	۳,۸۵
۴	تلاش دشمن برای بدینهین کردن دانشگاهیان به مستویان نظام	۳,۹	۳,۶۴	۳,۷۶
۵	تلاش دشمن برای اعتمادزدایی از مستویان نظام در میان دانشگاهیان	۳,۷۴	۳,۵۸	۳,۶۵
۶	تلاش دشمن برای نامید کردن دانشگاهیان از مبارزه با نظام سلطه	۳,۷۳	۳,۵۶	۳,۶۴
۷	تلاش دشمن در استحالة سیاسی نخبگان در فضای دانشگاهی	۳,۷۳	۳,۵۱	۳,۶۱
۸	تلاش دشمن برای القای العدالت از اهداف انقلاب اسلامی در محیط دانشگاه‌ها	۳,۶۱	۳,۵۳	۳,۵۷
۹	تلاش دشمن در کاهش مشارکت در میان دانشگاهیان	۳,۳۶	۳,۶۲	۳,۴۸
۱۰	تلاش دشمن برای ایجاد اختشاش در دانشگاه‌ها	۳,۵۱	۳,۳۸	۳,۴۴

بررسی جدول ۵ نشانگر این امر است که از دیدگاه جامعه نمونه گوییهای تلاش دشمن در ترغیب به ساختار گریزی در میان دانشگاهیان، تلاش دشمن در تضعیف ارکان حکومتی در میان دانشگاهیان و تلاش دشمن برای ناکارآمد نشان دادن حکومت دینی مبتنی بر ولایت فقیه در میان دانشگاهیان بسیار بیشتر از سایر گوییها در بعد سیاسی جنگ نرم دشمن) مؤلفه کنش‌های بحران زا (در دانشگاه‌ها دارای نقش و تأثیر می‌باشند. پاسخ دهندهان معتقدند که گوییهای تلاش دشمن برای ایجاد اختشاش در دانشگاه‌ها و تلاش دشمن در کاهش مشارکت در میان دانشگاهیان کمترین تأثیرگذاری را در همین بعد دارا هستند.

۳/ات) میانگین میزان تأثیر ابعاد مختلف کارکردهای دشمن در جنگ نرم علیه دانشگاه‌های کشور

۱- وضعیت کنونی

جدول ۶- میانگین میزان تأثیر ابعاد مختلف کارکردهای دشمن در جنگ نرم علیه دانشگاه‌های کشور در وضعیت فعلی

بعد	سیاسی	اجتماعی	فرهنگی	اعتقادی	علمی
میانگین	۳,۷۲۵	۳,۶۳۳۶۳۶	۳,۷۴۲۳۰۸	۳,۶۶۴۳۷۵	۳,۳۶۱۲۲۳۳

جدول ۶ نشانگر این امر است که در وضعیت فعلی بعد فرهنگی مهم ترین و تاثیرگذارترین نقش را در جنگ نرم دشمن علیه دانشگاههای کشور ایفاء می‌نماید و در مرحله بعد به ترتیب ابعاد سیاسی، اعتقادی و اجتماعی واجد تاثیرگذاری می‌باشند و بعد علمی کمترین تاثیرگذاری را دارا است.

۲-افق آینده

جدول ۷- میانگین میزان تأثیر ابعاد مختلف کارکردهای دشمن در جنگ نرم علیه دانشگاههای کشور در افق آینده

بعد	سیاسی	اجتماعی	فرهنگی	اعتقادی	علمی
۳,۶۳۶	۳,۴۷۲۷۷۲۷	۳,۶۲۵۳۸۵	۳,۵۷۱۲۵	۳,۳۳۲۲۲۲۲	میانگین

جدول ۷ نشانگر این امر است که در افق آینده بعد سیاسی مهم ترین و تاثیرگذارترین نقش را در جنگ نرم دشمن علیه دانشگاههای کشور ایفاء می‌نماید و در مرحله بعد به ترتیب ابعاد فرهنگی، اعتقادی و اجتماعی واجد تاثیرگذاری می‌باشند و بعد علمی کمترین تاثیرگذاری را دارا است.

۳-برآیند

بعد	سیاسی	اجتماعی	فرهنگی	اعتقادی	علمی
۳,۶۷۴	۳,۵۵۱۶۳۶	۳,۶۸۲۴۶۲	۳,۶۱۶۶۲۵	۳,۳۴۷۳۸۹	میانگین

جدول ۸- میانگین برآیند میزان تأثیر ابعاد مختلف کارکردهای دشمن در جنگ نرم علیه دانشگاههای کشور

جدول ۸ نشانگر این امر است که در مجموع بعد سیاسی مهم ترین و تاثیرگذارترین نقش را در جنگ نرم دشمن علیه دانشگاههای کشور ایفاء می‌نماید و در مرحله بعد به ترتیب ابعاد فرهنگی، اعتقادی و اجتماعی واجد تاثیرگذاری می‌باشند و بعد علمی کمترین تاثیرگذاری را دارا است.

جدول ۹-وضعیت کلی فرصت ها، تهدیدها، قوت ها و ضعف ها

۴,۰۷	ناتوانی دشمن در ایجاد اختلال در امور تحقیقاتی و پژوهشی دانشگاهیان کشور	۰۱	۴,۳۵	توان رهبری نظام در به صحنه آوردن به موقع و قاطعانه دانشگاهیان طرفدار نظام سیاسی برای مهار و مقابله با ناآرامی در اغتشاشات ناشی از جنگ نرم	S1
------	--	----	------	---	----

+ تبیین کارکرد سیاسی جنگ نرم دشمن در دانشگاهها و... ◆ ۱۱۳

۳,۹۶	ناتوانی دشمن در کار انداختن پویایی افراد نخبه در دانشگاهها	02	۳,۹۹	وجود اندیشه‌های حضرت امام (رحمت الله علیه) او مقام معظم رهبری به عنوان میراث فکری و فرهنگی در محیط دانشگاهی	S2
۳,۸	ناتوانی دشمن در ترویج فرهنگ سطحی نگری علمی در میان دانشگاهیان	03	۳,۷۸	وجود فرهنگ دینی و ملی دشمن سبیز در محیط دانشگاهها در مقابل با جنگ نرم دشمن	S3
۳,۷۵	ناتوانی دشمن در تضعیف کمال جویی در میان دانشگاهیان	04	۳,۶۴	باور و اعتماد اکثریت دانشگاهیان به کارآمدی نظام ج.ا.ا.	S4
۳,۶۹	ناتوانی دشمن در تضعیف عدالت محوری در میان دانشگاهیان	05	۳,۶	برخورداری از تجارت انقلابی دانشگاهیان در دفاع از آرمانها و ارزش های اسلامی برای مقابل با جنگ نرم	S5
۳,۶۷	ناتوانی دشمن برای ایجاد تقابل مذاهب بین دانشگاهیان	06	۳,۵۹	توانایی طیفی از مایران ، مسئولان و استادان دانشگاهها در مقابل با جنگ نرم دشمن	S6
۳,۶۴	ناتوانی دشمن در تضعیف فرهنگ ملی در میان دانشگاهیان	07	۳,۵۹	توانایی نهاد نمایندگی ولی فقیه در دانشگاهها در مقابل با جنگ نرم دشمن	S7
۳,۵۶	ناتوانی دشمن برای ایجاد اغتشاش در دانشگاهها	09	۳,۵۸	توانایی بسیج دانشجویی در دانشگاهها در مقابل با جنگ نرم دشمن	S8
۳,۵۶	ناتوانی دشمن در تضعیف خودباوری و اعتماد بدنفس ملی در میان دانشگاهیان	09	۳,۵۵	برخورداری از تجارت انقلابی دانشگاهیان در دفاع از آرمانها و ارزش های اسلامی برای مقابل با جنگ نرم	S9
۳,۵۵	ناتوانی دشمن در تضعیف روحیه استقلال طلبی دانشگاهیان	010	۳,۵	باور و اعتقاد اکثریت دانشگاهیان به نظام ج.ا.ا. (مشروعت)	S10
۳,۵۲	ناتوانی دشمن در کاهش مشارکت در میان دانشگاهیان	011	۳,۳۶	توان تشكیل ها و کانون های علمی دانشگاهی در مقابل با جنگ نرم دشمن در محیط دانشگاهها	S11
۳,۵	ناتوانی دشمن در شخصیت سازی و نخبه پروری کاذب در میان دانشگاهیان	012	۳,۰۸	توانایی سایر تشكیل ها ارزشی انجمن های اسلامی، جامعه اسلامی و ... در مقابل با جنگ نرم دشمن در دانشگاهها	S12

۳,۹۴	تلاش دشمن برای جایگزین کردن فرهنگ بیگانه به جای فرهنگ خودی در میان دانشگاهیان	T1	۴,۲۴	امکان بهره گیری حریف از چهره ها و نخبه های دانشگاهی مخالف در راه اندازی اعتراضات دانشجویی	W1
۳,۹۴	تلاش دشمن در القای ناکارآمدی دین در اداره جامعه در میان دانشگاهیان	T2	۳,۹	ضعف فکری و اعتقادی استادی دانشگاه در فهم پدیده جنگ نرم	W2
۳,۹۳	تلاش دشمن برای ایجاد غفلت و بی اعتمانی در بین دانشگاهیان نسبت به تهاجم فرهنگی	T3	۳,۷۶	ضعف بهره گیری از کارشناسان و صاحب نظران جنگ نرم در محیط دانشگاهی	W3
۳,۸۷	تلاش دشمن در ترغیب به ساختار گریزی در میان دانشگاهیان	T4	۳,۷	نفوذ پذیری برخی از شخصیت ها و نخبگان و مسئولان دانشگاهی در حمایت از مخالفان و معترضان	W4
۳,۸۷	تلاش دشمن در تضعیف ارکان حکومتی در میان دانشگاهیان	T5	۳,۶۵	امکان دشمن در بهره گیری از مسائل قومی و مذهبی دانشگاهیان برای ایجاد نا آرامی و اعتراضات	W5
۳,۸۵	تلاش دشمن در تضعیف ولی فقیه در میان دانشگاهیان	T6	۳,۶۴	مستعد بودن دانشگاه های کشور در تبدیل نارضایتی به نا فرمانی مدنی	W6
۳,۸۴	تلاش دشمن برای منحرف کردن دانشگاهیان از پاییندی به ایمان و باورهای دینی	T7	۳,۵۶	ضعف دستگاه ها و نهاد های مسؤول در جلوگیری از تبدیل مسائل صنفی دانشگاهی به سیاسی	W7
۳,۸۲	تلاش دشمن برای افزایش انتظارات و مطالبات دانشجویی	T8	۳,۴۹	امکان بهره گیری از تشکل های دانشجویی در ایجاد نا آرامی ها و اعتراضات	W8
۳,۸۲	تلاش دشمن برای بی اعتماد کردن دانشگاهیان به اصول انقلاب اسلامی	T9	۳,۴۷	ضعف قابلیت های فردی مدیران و مسئولان دانشگاه ها در مقابله با جنگ نرم دشمن	W9
۳,۸	تلاش دشمن برای تضعیف روحیه انقلابی در میان دانشگاهیان	T10	۳,۴۷	امکان بوجود آمدن اختلاف در میان مقامات در خصوص نحوه مواجه با معترضان و نا آرامی های ناشی از جنگ نرم در محیط دانشگاهیان	W10
۳,۷۶	تلاش دشمن برای اعمال نفوذ از طریق جذب نخبگان	T11	۳,۴۴	وجود تشکیل های مسائله دار دانشجویی در محیط دانشگاهها	W11

	دانشگاهی				
۳,۶۱	تلاش دشمن برای تئوری سازی فکری و اندیشه‌ای با مایه‌های فرهنگی غرب در میان دانشگاهیان	T12	۳,۰۸	امکان بهره‌گیری دشمن از گرایشات فمینیستی در محیط دانشگاهی و هدایت آنان به رفتارهای اعتراض‌آمیز	W12

نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادات:

مهم‌ترین یافته‌های تحقیق نشان می‌دهد که در مقطع زمانی حاضر، جنگ نرم دشمن در مورد دانشگاهها در بعد فرهنگی تمرکز یافته و این امر نشان‌گر سمت‌گیری اقدامات دشمن در جنگ نرم و به تبع آن وجود احتمال آسیب‌پذیری دانشگاهها در این بعد می‌باشد. در این رابطه، در مراتب بعدی به ترتیب ابعاد سیاسی، اعتقادی و اجتماعی واجد تأثیرگذاری می‌باشند و بعد علمی کمترین تأثیرگذاری را دارا است. به عبارت دیگر، جنگ نرم دشمن در حوزه فرهنگی و سیاسی بیشترین تهدیدات را علیه ج.ا.ا به وجود آورده و در حوزه مسائل علمی این امر به حداقل می‌رسد.

در افق آینده مهم‌ترین تغییر نسبت به وضعیت کنونی، ارتقاء اهمیت و تأثیرگذاری بعد سیاسی به رتبه نخست هست. این امر بدان معنا است که در آینده، بعد سیاسی مهم‌ترین و تأثیرگذارترین نقش را در جنگ نرم دشمن علیه دانشگاههای کشور ایفاء می‌نماید و در مرحله بعد به ترتیب ابعاد فرهنگی، اعتقادی و اجتماعی واجد تأثیرگذاری می‌باشند و بعد علمی کمترین تأثیرگذاری را دارا است.

برآیند این سوال نشان‌گر این امر است که در مجموع بعد سیاسی مهم‌ترین و تأثیرگذارترین نقش را در جنگ نرم دشمن علیه دانشگاههای کشور ایفاء نموده و در مراحل بعد به ترتیب ابعاد فرهنگی، اعتقادی، اجتماعی و علمی واجد تأثیرگذاری می‌باشند. از اینرو، میتوان مهم‌ترین مباحث مربوط به تهدیدات و نقاط ضعف را در حوزه های فرهنگی و سیاسی و مهم‌ترین نقاط قوت و فرصتها را در بعد علمی احصاء نمود.

در بعد سیاسی (مؤلفه کنش‌های بحران زا) تعداد ۱۰ شاخص مدنظر بودند که از منظر جامعه نمونه، در مقطع زمانی وضع کنونی شاخص های تلاش دشمن برای ناکارآمد نشان دادن حکومت دینی مبتنی بر ولایت‌فقیه در میان دانشگاهیان و تلاش دشمن برای بدین کردن دانشگاهیان به مسئولان نظام بیشترین وزن و شاخص‌های تلاش دشمن در کاهش مشارکت در میان دانشگاهیان و تلاش دشمن برای ایجاد اغتشاش در دانشگاهها کمترین وزن را داشتند. در حالی که در افق آینده،

شناختن دشمن در ترغیب به ساختار گریزی در میان دانشگاهیان و تلاش دشمن در تضعیف ارکان حکومتی در میان دانشگاهیان بیشترین وزن و شناختن دشمن برای ایجاد اغتشاش در دانشگاهها و تلاش دشمن در استحاله سیاسی نخبگان در فضای دانشگاهی کمترین وزن را داشتند.

در مجموع، هر ده شناخت این بعد مورد تأیید قرار گرفتند، اما شناختن دشمن در ترغیب به ساختار گریزی در میان دانشگاهیان، تلاش دشمن در تضعیف ارکان حکومتی در میان دانشگاهیان و تلاش دشمن برای ناکارآمد نشان دادن حکومت دینی مبتنی بر ولایت فقیه در میان دانشگاهیان دارای بیشترین وزن بوده و از اهمیت قابل توجهی برخوردار هستند.

راهبردها

ارائه راهبردهای مقابله با جنگ نرم دشمن در دانشگاه بخش اصلی این پژوهش بوده و در واقع برآیند کل تحقیق در تدوین و ارائه راهبردهای کارآمد و اثربخشی است که بکار بستن آنها منجر به مقابله با جنگ نرم دشمن و کاهش آسیب‌پذیری‌های دانشگاهها در این زمینه گردد.. از این‌رو، راهبردهای پیشنهادی پژوهش حاضر با مدنظر قرار دادن موارد ذیل تدوین گردیده اند:

- طراحی نقشه جامع مقابله با جنگ نرم دشمن در دانشگاهها با هدف گذاری راهبردی و بلندمدت از طریق به کارگیری و هماهنگی و نقش دهی نهادهای مرتبط و تأثیرگذار؛
- تقویت و بسط نگرش و روایه دشمن‌ستیزی در بین دانشگاهیان با تعمیم فرهنگ و تفکر بسیجی به منظور مقابله با کنش‌های بحران زا.
- تضعیف مبانی فکری سکولاریسم و فمینیسم در محیط دانشگاهها با به چالش کشیدن مبانی فلسفی و ارزشی سکولاریسم از طریق ارتقاء فرهنگ و ارزش‌های اسلامی.
- تقویت و تعمیق گفتمان انقلاب اسلامی و دستاوردهای نظام مردم‌سالاری دینی از طریق فضاسازی‌ها و جریان سازی‌های فرهنگی در محیط دانشگاهها به منظور مقابله با از خود بیگانگی فرهنگی.
- ارتقاء قابلیت‌های مدیریتی و هدایت مقابله با جنگ نرم از طریق رصد و پایش مستمر در سطوح مختلف برای پیش‌بینی، پیش‌گیری و مقابله با جنگ نرم.

♦ تبیین کارکرد سیاسی جنگ نرم دشمن در دانشگاهها و... ◆ ۱۱۷

- ارتقاء توانمندی و کارآمدسازی (اثربخشی و کارآیی) تشکل‌ها دانشگاهی استاد و دانشجو در راستای مقابله با از خودبیگانگی و کنش‌های بحران زا، از طریق تقویت و تعمیق حمایت، هدایت و هماهنگی لازم؛

منابع و مأخذ

- البرزی، محمد رضا، (۱۳۸۶) ارزیابی تحول دیپلماسی در قرن ۲۰، تهران، نشر سفیر.
- امیری، ابوالفضل، (۱۳۸۷) تهدید نرم، تهاجم فرهنگی، ناتوی فرهنگی، تهران، انتشارات پگاه تهران.
- بازارگادی، مهرنوش (۱۳۷۸) اعتباربخشی در آموزش عالی، تهران، چاپ نوبهار.
- پورسعید، فرزاد، (۱۳۸۹) انقلاب رنگی و جمهوری اسلامی ایران، پژوهشکده مطالعات راهبرد.
- حمزه‌پور، علی، (۱۳۸۶) «ماهیت براندازی نرم»، تهران: مؤسسه مطالعات کاربردی بنیاد فرهنگی رجبی دوانی، (۱۳۸۸) جنگ نرم بر بستر آسیب‌های داخلی، فصلنامه مدیریت بحران و وضعیت‌های اضطراری، (دانشگاه جامع امام حسین علیه السلام) سال ۱، شماره ۳ و ۴.
- رنجبران، داود، (۱۳۸۹) جنگ نرم، انتشارات ساحل اندیشه، تهران.
- رئوفی، محمود، (۱۳۷۴) دانشگاه و توسعه فرهنگی، مجله پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی، ش ۱۰.
- ساندرس، فرانسیس استونر، (۱۳۸۳) جنگ سرد فرهنگی ترجمه بنیاد فرهنگی پژوهش غرب شناسی، تهران، انتشارات غرب شناسی.
- سراج، رضا، (۱۳۸۸) بررسی ابعاد ولایه‌های جنگ نرم، سخنرانی در دانشگاه فردوسی مشهد.
- شارپ، جین، (۱۳۸۸) از دیکتاتوری تا دمکراسی، ترجمه خبرگزاری فارس، تهران.
- شریفی، احمد حسین، (۱۳۸۹) آنالیز تجربه‌ای موقی در جنگ نرم علیه مسلمانان، هفته نامه پرتو سخن، شماره ۵۴۷.
- شیرازی، محمد (۱۳۷۶) جنگ روانی و تبلیغات مفاهیم و کارکردها، انتشارات نمایندگی ولی فقیه در سپاه، تهران.
- صحیفه نور، موسسه تنظیم و نشر آثار حضرت امام خمینی (قدس سرہ الشریف)، تهران.
- صدقی، سولماز و مرجانی، رضا و جمالی، حسین، (۱۳۸۷) نقشۀ ایالات متحده برای ایجاد شبکۀ مسلمانان میانه رو مصداقی از حرکت به سوی جنگ نرم، مؤسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی، مرکز آینده‌پژوهی.
- طهماسبی پور، امیر هوشنگ، (۱۳۹۰) ابزارهای جنگ نرم، چاپ ۱، تهران، نشر ساقی.
- عصاریان‌زاد، حسین، (۱۳۸۸) تهدید نرم و راهبردهای مقابله؛ دانشکده امنیت ملی.

- فرمایشات مقام معظم رهبری (مدظله العالی)، قابل دسترسی در سایت www.Leader.ir.
- فوزی، یحیی، (۱۳۸۴) تحولات سیاسی اجتماعی بعد از انقلاب اسلامی در ایران، جلد اول، تهران، مؤسسه عروج وابسته به موسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (قدس سرہ الشریف).
- کالینز، جان ام، (۱۳۷۰) استراتژی بزرگ اصول و رویه‌ها، ترجمه کوروش بایندر، انتشارات دفتر مطالعات سیاسی و بین‌المللی وزارت امور خارجه، تهران.
- متغیر، حسین (۱۳۸۱) جنگ روانی، پژوهشکده تحقیقات اسلامی، نشر (دانشگاه امام حسین علیه السلام تهران).
- میرانی، اکبر، (۱۳۸۸) مطالعات موردنی در عملیات روانی و جنگ نرم، انتشارات معاونت فرهنگی و تبلیغات دفاعی ستاد کل نیروهای مسلح، تهران.
- نای، جوزف، (۱۳۸۳) قدرت نرم، ترجمه محمود عسگری، راهبرد دفاعی، سال دوم، شماره ۶.
- واعظی، حسن (۱۳۷۶) ایران و آمریکا، انتشارات سروش، تهران.